

L

017

K-937

Księga bibliografii

przez Łukasza Golebiewskiego przygotowany;
Lidy
jako bibliotekarz publicznej biblioteki, a razem
Professor Uniwersytetu,
miał zapowiadano,
wykłada bibliografię, w którym tegoż Uniwersytetu

166. v. 524 emp. 1 (21 x 17). 1/2. ?

9-5

Recens bibliografii

Wstęp

Bibliografia wyszar, grecki, najomaxi ksiąg kryli
naukę oaięgach oznacza. Notitia librorum est simi-
dium studiorum et maxima eruditionis pars esse
tam librorum habere cognitionem, mowi Jusus, nie kow
Thurmano w swej bibl. acad. Halle 1700 p 126 in 4
zbiadanie i rozpoznananie piwanych i doręku amych
kolektorow; powstanie i gromadzenie wiadomości
o piwniczej piary rodu ludzkiego, posiadmości
bibliografii.

Wielcy ludzie zawsze mieli upodobanie w ksiąg-
kach, i piarony upodobanych miewali; jak Alkibiades
dei Homera, wygryca Kartaginy Senekenta, waz
Chodkiewicz Jan Kowal. Frontini Skala i mala
podobniez i wiele ch, ze tak powiem, zycie nie
moglo by niezisk... kaza coaz Satorowicz, hwo
ony wie kim powst... h... s... kim silniejszy chce
ich zbiorania, porzek... zaga w namiętno... s...
chetym, wyzszego swiata pragnacym amytan
zadza ta mysla kowarzyzyc; lecz wyrodza...
w naduzycia; gdy nieograniczona, niebażna, nie
umiejetna. Bibliografia niech by dya przewodni-
kum; ona wstawuje, w zbiorach nalezy? ona ch...

2.
ni od bęzdaw, pomyłek: które za namo może sławami
Flarthal, Vignoul-Masville, Rejman, Schelhorn
i t. p. umiędzy. — Spawy i w istotnem znaczeniu
bibliograf. nie będzie porzekiwał cudzych ustępów
z Dostojnym i wydawnym umiędym, nie maży
pięda w żoćci, sam jedynie staba się choćnić od
uchybnić, ile możności, nauczony obcomi porzekiady;
ma wiedzieć nie ~~tylko~~ sam tylko, ale i to co się w
miazie znajduje; potrzeba mu posiadać biogłowi
nie ~~tylko~~ w rozpoznanie datku, zacho, wywarłow, sładu
papioru, ale nawet znać powinien wszystkie dzie-
ła ~~magistrowe~~ ozadkie i uzyteczne. Nie może więc
być ma obca historja i literatura każdej nau-
ki, każdej umiętności; z rzą, się oswoić, na
zglebieniu jej opierać się należy. Słusznie tedy
mówią Dancuzi, że bibliografia jest la plus
vaste, et la plus universelle de toutes les con-
naissances humaines.

Bibliografia rodzaje. Bibliografia bywa po-
wzechna, jak koncorda genezyska, lub jedną obiej
miyąca nauki, tafa, Stusęgo i Meusela hista-
ryczna; jednego rodzaju sięgi opiewająca np: Mi-
kołaja Antonio hiszpaniska; pewnego tylko zaho-
nu, ki wspomnieć możemy Alegamba i Lotwella

jeszcze. Do wyliczania się, dobrze jest, gdy przy
Szczegole i w danie, widzimy to w Dorothea bibliotece.
ca critica; albo kiedy się lepsze tytuły wyliczają się
tu w ujęciu Vogla, Formej, Stockhauson, Milles.

1 af.

Kaczej Was do tej nauki nie widzę potrzebny, do swia
tej albo wiem odrywam się młodziecy. Istotę rzeczy jedy
nie, sam świat wiadomości tych le am przyrozu; w
ciami dopai się bezdnie sami, jeśli Was pociąg nie
dca zgłębienia tego przedmiotu. W ciągu wiekodu
dla Was wchaząc, z których obficy europejskie
cia i ujęć znajdować się mogą. Obecnie przy
jęj, ojęwte nęcięglj opowiadam. Oto jest plan,
jakiego się tym ma postanowić.

Programma kursu bibliografii.

Wytłumaczy w tym wstępie: co jest bibliografia?
jaki jej przedmiot? ile ta nauka przydatna i korzystna?
jaki jej zakres? w jaki sposób ją wytworzyć? rozwi
nawry plan, według którego można o niej przed
siębrać, punkt, punkt dalej.

Na okazy podzieliwszy cały ciąg wieków; w przed
wzrym przyodni aż do wprowadzenia chrześcijaństwa,
kiedy stan ówisty pod względem piśmnia i dzieł ułk.
bcj-

af Vogla introduction in notitiam cujusque generis bonorum scriptorum. — Formey conseils pour for
mer une bibliothèque peu nombreuse, mais choisie. — Stockhauson bibliothisches Entwurf einer auweologischen Biblio
thek für die Liebhaber der Philosophie und schönen Wissenschaften. — J. S. Milles systematische Anleitung zur
Kenntnis auweologischen Büches.

60
A.
bocj wykow i wschodnich ludow, u Gotow i Rzymian.
To mi daje sposobność powiadzić: o wynalazku pisma
ludach, zastach lub osobach, które uchoomyły charakte-
ryc niemniej o rodygach pisma, jako to: tyfido-
giznem, symbolicznym czyli hieroglificznym, charakte-
rycznym, alfabetycznym i rozlicznych jego odmia-
nach; dalej o kształcie liter, w jakim sposobie pisa-
nia: w kolcho, pionowym i poziomy; w rysach,
na czym pisano? jakie były sposoby do pisania? wspo-
minam o pisarzach, i zewszędowym kształcie liter
ich. - Do tej części przydaje się rys fontis, czym być
mogła lectia czyli Volica przed wprowadzeniem
chrześcijaństwa; rys opacty na oszumowanie i
wzruszonych śladach, jakie nam o tych wiekach od-
dalonych pozostały.

2° W drugim okrusu jest rzecz o piśmie rzymskim
i ślazickim, aż do odwołania się na:

a) na wschodzie,

b) na zachodzie,

c) u narodu oddalonych.

Następnie wystąpiam przez okres leppych czasow. Na-
przymyślam, jaka była budowa w pisaniu lub postę-
powaniu; dalej przeważają wyślad, umniejszam
wiadomość:

a) o rych pisrach hebrejskich, greckich, łaciń-
skich.

b) o gotickich.

b) o gockich, longobardzich, frankondzich, anglo-
wazonzich.

Proszę dożyć nam do ogłoszenia w Wotycze, które
mi przez cały wiek miły, od piórszej młodości by-
łem zajęty; po ogólnych rozprawach zachowałam stan
ogłoszenia mianowicie w Wotycze, i podzięk.

a) na religijne.

b) cyfrowe czyli obywatelskie,

c) szkolne.

Chcę wdać się w czytanie religijne w starych
okazach;

a) alfabet gotycki okazy.

b) _____ podzięk,

c) literaturę inną charaktery.

d) Formy tablic do nowego dzieła Podzięk
czakiego wydania, zawierających widziadła u nas
w ogłoszeniach, od najdawniejszych czasów, charak-
tery, najmniej podzięk kolos naszych.

e) Religijna tekijna biblioteki rocznych wielok-
latnijsze i biudnijsze do cyfrowania.

f) Ogólne podzięk skłoni i przydatny ich po-
dam.

Do tego, jak porównać daty ogłoszenia ich au-
torów prywatnie przydatny, widzi przydatny:

a) Gości prywatnie i ogłoszenia widzi, jak im-
wa wtąd,

b) nauczani spowodu niekiedy daty w ogłoszeniach

c) zbiorem

c) ibidem psuel pisarzy cyli przeписыwaczy
i przydanum haly w ktorej oni pisali.

d) Klauzule rozmaite, jak godna jakie na liczba
dotawane;

e) przytaczam opis arab. ktora w naszych kr-
ajach karazy pisal o teopijma, krzywaly je;

f) Wymieniam: illuminatorow, rubrykatorow,
inkaligatorow.

g) tu porozumiam: cechy teopijmow,

zapytaly pietajacy je,

restawiarza manuskryptow,

zapisywani ich z obowiaz-

kiem jakim, albo i bez tego.

Wskazawszy na koniec spowody dochodzenia auten-
tycznosc oryginalow i manuskryptow, cyrniz, nad ni-
mi spowadzania, i przedstawiz pozwalate nam w oglo-
szaniach, najdawniej szc zabytki jezyka polubiego, ja-
ko to.

Modlitwy, pieni porozne,

Wiaoszyli,

Stomazaria wydzow trawistlich,

Listy i t. p.

Lez ni sama tylko teopijma w ty opise zajmu-
wa nas powinniz; zjawilo siz i dotkawsho. Opisuje
zawiastwani jego.

pony skypła do wyiskania różrych znakow,
— wyć na dze wia lub kowzeu,
— kasty do gry,
— obiazki.

Nasty pnie wyńalarek dnafadri pndlug Schöpflina
i Meismana w Scharburgu i Hademia;
a wde powzechnijzrego waria w Moguncyi o
piduje.

Yory opowiadaniu, jak się rozwinęło doukaszwo
w XV wieku, miwczę, usagi: o najdawniejszym
douku; jakie nazwania stymywały doukaszwo,
zajmujący się kurwikm? co doukowano, jakimili
krami, na czym? dla czego tak są, dosga pirowotne
douki, czyli inkunabula? i ceny rielkorych przydaje;
Objasniam, czyli mozna doukai z pewnowia, dety
wiazki, z znakow na papierze? Wyrozam, jaki by-
wał format dzieł, tytuły, liubowanie kady, wygna-
koy, kustosze? likoy, wialki, kapitalne, kwiciske?
jakiego rodzaju powstankowanie? gdzie umieszca-
no list wydawcy, przywilej doukowania, miejsce
douku, doukacza, od wykroczenia? B powstankowaniu
imion przy doukaniu, o forrektorach, wierszykach
przydawanych, registrum chistadum, o znakach
doukany miowia, i wksanyj sposoby dochodzenia
douku, doukacza, roku, tam gdzie nie ma wyrozo-
nych.

Wyższyższy wazy, w są, gdzie inuiej pod tym wzglę-
dem działu, przechodzi do drukarskiego za
granicą, i w Poluzie. Wojmiej epoki.

a) Wojmiej starego drukarskiego wzrost i rozkwit 1650

b) Rozkwit drukarskiego do _____ 1650

c) Wzrost drukarskiego do _____ 1750

d) Poluzie, lata 1750 i w latach następnych

przebiegając w tych okresach zabawy w stolicy i po
całym kraju; drukarscy główniejszych cyfry imielnych
przedsiębiorców, ładnie imieniem typografów królewskich
lub innych populitnej uczestnych; i po innych drukar-
niach biskupów, parów, sekt mianowicie braci ces-
kich, aryanów cyfry wojnie, akademii, szkol,
zakonów, drukarnie posiadające się z miejsc na
miejsc lub stare; wyrażają litery, albo w ra-
cinie, polskim i innych języku, po grecku i he-
brajsku. Nie zaniedbujemy przeto: gdzie były
państw krajowe? wspominam ostrog, zask miej-
skich, język, po język, innych
o przywilejach na duka; zastanawiam się: ja-
kiego rodzaju się wydawali drukarsze nas? ja-
kie były cyfry, ich monogrammata cyfry cyfry?
jakie florysty, dekor, kształt liter innych i ur-
cyfry? z jakimi krajami skontakt miawali?
z jakich głównie sprowadzano litery, lub litery ich
odlew u nas daje się, poszczególne. Koniecz ten porozum

wyliczenie ksiąg naszych, dotkniętych za granicami
 2- Gdy nasza część rozwoju przychodzi bliżej
 i dalsze, czyli o stanie ksiąg, aż do krain nieznanych
czesów, postrzegaliśmy, ile było małpa, bibliotek
 i zagranicznych: włoskich, francuskich, hiszpańskich
 i portugalskich, znajdujące się w Anglii, Holandyi,
 Danii, Szwecyi, Rosyi, Niemczech i jednoczasy
stanach Ameryki, podając: kiedy ich pozwolili
wzrost, jaka duża liczba, o obliczeniu: niekiedy
przytaczam ogólnie ksiąg obliczenie w znajomym
świecie.

Wznowię, nie do historii bibliotek w Yokozue i
 wystawiam:

- 1. okresie, wzrost okresu od 1000 do 1350.
- 2 _____ potwierdzenie ich _____ 1350 _____ 1500
- 3 _____ związani dużo
- 4 _____ zawieszenia i podupadanie: 1500 _____ 1650
- 5 _____ wzmagał się z tytułu
nie od _____ 1750.

Mówię dalej: o bibliotekach starożytnych, nieznan-
nych lub nieznanych, o uniwersyteckich, szkolnych,
klasycznych, postrzegaliśmy: w jakim rodzaju by-
wwały. Najsmutniej: o złoty przeżywania bi-
bliotek, czyli nieznanie ksiąg, wedle ówczesnego ma-
mania, szkolnych; o wastowi dawnych katolików.

Wracając do zakładów naukowych, obywateli w
porządku nad biblioteką; kaduskiej, krakowskiej, wi-
lańskiej, Radziwiłłowskiej, Chylickiej, Grobowski, Łowickiej, Kwasnyńska przyjaźni nauk, Łachewskiej,
Kramienickiej, Gwolińskiego, podawskiej; wszelkich in-
nych zbiorów pomniejszych nie zamierzam; natomiast
o bibliotece publicznej przy uniwersytecie powiadam
przy tym dodaje, że, z jakiego klasztoru do
niej weźleć? co publicznie może być za obszar
zbiórny pomniejszych, stare bibliotek zakonnych.

Bibliotekarstwo uważając ogólnie, wymaga
a) wiadomości potrzebnych do zakładania bibliotek-
li; o urządach koniunkturalnych, występowanych, porządku; o
liczbie, rodzaju książek, jaki sobie zakreślić wypada; na-
b) o zabezpieczeniu dzieł i budowli samej.

b) Urządowanie zbioru, katalogi.

c) Utrzymanie porządku

d) Wzrost z biblioteki: do czego się odnosi poznanie
dzieł historycznych i filozoficznych, z uwzględnieniem gdyż go
nabywać; znajomości książek rzadkich, a nadzwyczajnie
dobrych, występowanych książek.

e) Tomografia całego zbioru.

f) Urządzenie, aby wiadania biblioteczne przy-
zwolnie dopięć być mogły.

Uwagi w tym rodzaju w szczególności stać nas, będą;
g) Czy należy od innych oddzielić książki polskie, i w
jakim rozumianiu tworzyć kolekcję polską?

h) Wymia-

11.
k: Wymiarom mądre dżęda nasze.

i: ———— cery sęg polskich w stęrych
epokach; licznaye bibliotek, duplikat, miarowicie
pudawskich.

W tym sęg, pscrot dżęd bibliograficznych obcych
i krajowych, y ktęrych cęg ai męgna obze onij-
sę i wżęgótowe wiadomości, sędie sęg ich w będnę-
sę ark, pory pscrotowanu jakim. —

The first part of the
 manuscript is written
 in a very old hand
 and is very difficult
 to read. It appears
 to be a list of names
 and dates. The ink
 is very faded and
 the paper is stained
 and discolored.

Pierwszy okres

O srogach, at, do wprowadzenia Chrovcianistwa.

Prozra sa, moze wszelkie zaciękania sa, o
stanie ucyonosci przed potopem; chceli kto
precaj i w tem sie zagłębiaj, niech mu pro
wodnicza;

Mades de scriptis et bibliothecis antedilu
vianis

Vochevod historia societatum et rei litera
ria ante diluuium.

Reimann historia literaria antediluviana

Hebrzejcykowie

Wszakże Mojżesza piama, jako święty i sta
nowano, pierwszym, łaje to more, bibliotek i sto
row uag staly sie przazafkum; nach, pnie je
pommajad Some, poroccy, chowano je w swia
tyriach Vanich, cytano ludowi w dniu u
wocyste. Koscialne biblioteki Hebrzejcykow po
nievoli babiloniskiej ugnowid Eydawy i Hebe
miaz, po spustostworiach poruz Antyocha do
pedniomych Judaw, Marhabejcyki zupiknaly
one za Tytuwa, wdaz, z druga, swiakymia,
Vanika, Synagogi, Sanhedrynu cyli sedy,
ficych

których w Judei do 480 liczono, i najdawniej
 ona z pomiędzy nich w Syberyi, przechowały
 niejedne ksiązki naukowe i podan' religijnych
 ówczesnych zbiory. Tom narządy je naukowe
Talmudy i: których przekazek 109 roku wycho-
 wianiskiej; i ich wykładacze; lecz od tego wstę-
 mać się powinieniem, aże bym w ubożu nie wpa-
 dał. Ciekawych objaśnia, w tej mierze: biblio-
thesa rabbinica Bostolcego i bibliotheca
hebraica Wölffa.

Ludy wchodnie

Od Hebrajczykow przeniosły się nauki do
 wchodnich ludow. Thot, Taut, Hermes Tris-
megistus, Mercurius, ojciec uchroności egip-
 skiej, podług Jamblicha 20.000, wedle Mane-
thona 30000 pism zostawił; zapewne je wiele
 innym kapłanom tego ludu pozyskał nateraj.
 To, co nam z tych siąg ^{doszły} ~~zostawia~~, diademem jest
 raryzmyda lub chorościanina, w II wieku
 ery katolickiej. Hambroges l. c. p. 20. Łotocau-
ki Med cyli Peroyanin miał 200.000 wieśszu
 napisai. Szerzathi medcywiskich pism jego
 znajdują, się w Lambeciuza podocimas
historia literaria; gdzie Landa-Vosta, w

w 1762 r. z Indjow przywiziona do Francji przez
Anquetila du Perron, i wydana z Romansem
 francuskim w Paryżu 1771 in 4, jest późniejsza
 daleko. Wazukiwan wschodnich miedow glosi,
 unym byly porumiotem: kalogia cygli kusgia,
antologia i kiska. Lbierano piama ucyonych
 u Tericyan, w Egipcie za staniem Bryman-
 dyasza, gdzie biblioteka ucyzona zostala najpi-
 sem: lehadwua dury. Yory iuricyriach jest
 wore bywaty siag zbiory, powierzone dery-
 owi kapdanow; wczajie i Homeda Naukra-
 kes dwiriarie Illiade, i Odyssee, pchuryci
 w kosciele Wulkana w Memphis, gdzie woyda
 je autorka, nazwana Fantazya. Stolomeus,
Stadelfus w Aleksandryi przy kosciele Seva-
 pisa, jedne z najwspanialszych bibliotek
 gromadilo. Zastepowad on ozbiowach Augusto-
 klesca; tem prowadowany skupowad wiele
 i skrymywad w dacie. Dla tej biblioteki zro-
 bione Romanse na goechi jezycz, przez 72
 od adykapdana Eleazosa przywiazanych Romo-
 cy. Wodad k muzil bibliotekow tamozny
 Demetriusz, Falos, i Aten wygnany, tam
 zrajdujacy przykudok. Od Atenygow hod
 pomierca

pomiarony za 15 talentow przykady oryginali
 ne piisma: Eschilewa, Sofoklewa i Euripidesta,
 porzyswarui zwowid je, zastawic darowad i su
 bodnego handlu dozwoled. Yo Demetrijusiu de
 wrocami owego zbioru wyluczaja; Zenodota z
 jezuz, Crateskrosesa z Lycey, Apolloniusza z
 uardoyi i Arystotelsa. Cedrenus przyznaje
 ze same Romaczenia z chaldejskiego, egips
 kiego i sanskryckiego jezyka, w tej bibliotece
 do 100.000 sztuk wynosily; Seneka w swy
 lich Letterow liczby na 400.000 podaje, Au
 gust Bellius do 700.000 ja posuwa, W swy
 Mo to w alexandryjskiej wojnie bezada w
 rzyne, dozwone; posilkowe ludy kopy puzia
 stajacy miady przyznaja. Czas niejako
 wynagrodzic stak, biblioteki alexandryjskie
 Marcj Antoniusz darowad Kleopatre libl
teke Ptolemeu, Stawanem Attalusa I. i Eu
 merasa II. do 200.000 wzniwiona; Biblioteki
 pmiarona akrymada sie w Alexandryi
 epasow chowicjan, o jej to spalaniu za kate
 Orada, przy zdobyciu Alexandryi, wiec je
 wstala, i 1000 dzynu przy k miesicy sie
 kami ogzewanych byc miato. — W Surie
 w Yezuji,

w Velzyi licznym zbiorom siagajacych prajdowad sie, i kles-
 ziasz, lekadz, wiele naukowych wiadomosci sfam-
 kadz wyszeopnawsz, Sokrom wzywied. Mast-
 ginerylowa poriadali biblioteki, oddane przez
 ich wyszejzow krolehom afykaniskim; zbior
 Magona tyka, i 32.000 siagajacych, po wiaz-
 kusz czwi o wotrichow, do kromackoria wazy-
 gora, Kuznian. Chierazy, nauk chieru, zapraw
 siagajacych poriadali zapewno; kudy czuwaskego ple-
 mania dougi owari, Chi-Hoang-Ti, na dwa
 wihie poru Chyshewem, zachowawsz adchik-
 ftoniczne i lekadshu tyka, inne dougob nisz-
 czy.

Grecy.

Przed Terz uszem i trojanickaj wojna, jakaj ni-
 pewnosci w dziejach greckich; dopiero z Homerem
 i Hesiodem wyjasnia sie wyszlo. Focyled, i
 tagaresa nauczyli, pierwszy miad piewa procy-
 wlyka Sokrom i dzieka ich poriadzi wial caly.
 Sate piowszych zbradawu siagajacych wplyca nam A-
 tenesi tyka, to jest: Polioptosa i Samos, Eukli-
 desa i Aten, Nikofoptosa i Cypon, wiozypija
 Eurypidesa, tywana Vinykataka i Anzobolesa.
 Vinykatal niwryhowne raprodyc Homera upozoz-
 akowad, i wdele wriadekta Gollinza: libros
Athenis disciplinatum liberalium, publice ad

legendum

legendum proberdas primus per uisue dicitur; de
 inapv studiosius, accuratiusque ipvi Atheniensis
 auerent. Noctes atticae edit. Commolin l. vi, c. 17,
p. 100. hanc peruenit ja, de Teoyi po ueritiam
 Aten, Seleucus Nifanod quodid, i byda u uodiam
 graeque; postea Sylla ni zdobył Ateny. Zarho
 dojana okrymati nakoniam Atenieykowie in
 biblioteke. Pausanias in atticis editio Maronius
1675 p. 32. Kłaoch z Meiallii podobniez olla uo
 dakow surych zbroń niqg ulwodnyd. Aoyrtokleu
 ui, poluburicowi Alucardra W: ni budno bylo
 zgotowadzi niqgi; majetny, Speuzippa dzieła
 za z laborda attyckie rabyd. Kłaoch jego poro
 uieł do Teopaska, Meleusa i innych. z obaw
 aialby kołowu Teogamu ni zagadnili tych u
 bosu, zakopywali je, i nadprute perniehad kopy
 lifonsui poradali; po kłoeqg uzićiu Sylla po
 uieł je do Rzymu. Kopystad z rick Sywan
 on grammatyk. dzie powiedzieli bysmy dary
 kopyk; kłoy i sam 30000 niqg powiadad; po
 iniej pod Alucorik z Rodu: oba wydobyć uieł
 z plewii ułasnnych dzieł Aoyrtoklesa zabu
 dniu. Musialy uq, wiez nam kqg mędrca
 piwma zrazni pomekrafadecne dirstoi; chyb

ze się tymczasem widać kopie, które Holmboerz do
swej biblioteki od Nelsusa przysłał.

Rzymianie

Rzymianie z łaciną i persickiej wojny dopiero
w końcu się tu naukom:

Post persica bella quibus quaeque cepit.
Lucid Sophocles, quid Theopis et Archylus utile
facient.

miu Horatius epistola. lib. II. s. 2 bierba, dzieł
chęć łacina ich powstada. Mojaby w zachę
pominac starych aktow, przeważonych religii i
polityce; pierwsze zawiadały to jedynie, co kładła
now. widać, czybawo lub wybillirickiej wyowozni
się byca; douga miewały w sobie uśtaury, so-
juwa, uchwały senatu, ludu i t. p. Semojes mę-
wi powoła; o nich w swym białau, de biblia.
theorie oazęby ja archiwarii narwał wypra-
dalo. Yokonaury Yevosa maie dónshuq,
L. Emiliu Yaulus, pierwszy zbiór sięg z vobg
do Rymu przywiód; swiadczy Ysydos w die.
la originum edit. Yarisan. in fol. c. 4 p. 74 i
zostawid go Ygnom, w naukach mojacym ego-
dobania: jak uiermy z Ylutadcha in Demilio
Yaulo p. 270. Lukullus po wojnie perthirickiej,
wiele dzieł, dobre prawych, zgo madu. Ygo
biblioteka, będąca przy nij galeye i poloje do
cyklaria, zawsze były okwaite. Swobodnie przy-
chudzili tam Grecy, jako do Mur, przy bytku,

hawili

Kawiłi dno caka bez porowoy naukowim porowoy.
 cajak wj porowim. Ubasiciel sam widziel wj ko
 dawad cegto i rozmarwad z Filozofami. Ulad
in Lucilla 519. Cyceow piekroy Mark kgo wozza-
 ju postiadad osusna, pomnozyd go ligarai Atti-
 ka, dozyceni dla nabywy, jak bogochwa kwat-
 wusa. Epist. ad Atticum l. I 4 p 172. S. Quiri-
 hus wat jega podobreni zajmowad wj zbirny
 Ucy my wj z Swetoniuza; z Fulwiz, Cezar z
 gi kairistwa i grecki zgrowadzad, Uadonow
 i Pompejuszowi Maus polkad ich nabywania.
 chacz, azely z nich publicznowi koczystada.
 Wszakie Asinuiuz, Pallio, za Augusta dospiewo
 porowiodi to do skutku: primus bibliothecam
dicando, ingenia hominum rem publicam fe-
cit: mowi Pliniusz hist. nat. l. 36 c. 1. Augu-
 wpiowd galonye i wala oltawianiskimi na-
 zwanu, blihu kaku Masella. Uporozdokowad
 tam bibliotke, grammatyk Melissus; wspany za
 za Tytusa. W niywu palatium, od jidowu
 zgrowadego, za zdaniem wiszyczkow, wzniad
 August iurafyria, Appollinowi; pomy ruzj
 grecka, i kairiskaj zatorid bibliotke. Hyginu
 byl jej dozpedcz, a wade naprowo Antioch
 Kairiskiej

Tairin'kij, C. Juliusz Falysz gbeckij, Vozza z dy-
 nam, gdy Mesori dobowo odnie Nym palis. — Gel-
 lius wspomina o bibliotece Syberyjsza przy
 swiatyni pishoju za Wesparyana; o krajanskij,
 przy Dopiska Ulpija, wawiej. Ktora za jego cza-
 row, w dyoklejaniskich kazniach znajdowal
 wiez miada. Zbiow kharza Seven. Sammonika z
 62000 niezg zlozony, odstapionym zostad Gos-
 dyarowi miodowemu awazowi. O przyazie
 kapitolskij biblioteke, ni wiadomo przy lo-
 go zadozrony, prawiada Lucelwicz, i Boozius.
 Domicyan wiek sie zajmowad niezgami; za
 konstancyna W. 2g publicznych biblioteke by-
 lo w Rzymie. — I w innych Monach bywaly
 tak przy Vltirwiza miodowego zadozrona w jego
 rodzinnym gruczdzie w lomo. Gellius o syber-
 yjskij bibliotece przy kosciele Stechulewa, Mas-
 cyalis o wrijshij wspomina.

Sama biewosa sbodow na siegi zajmowa.
 Ta watec: bibliotheca in orientem spectare de-
 bent, Vithuwicz miwi, usui enim matutinum
postulat lumen; poduwriowa, i zachodnia wy-
 staw, naganica, sadzaz; i takozak gaja
 sie w kalowych mule, i wilgot bywa czwicz.
 Klociskich

z łocińskich stopów nie używano w bibliotece, n
 dając insygnia prawdziwej, jak z karykatury
 go marmuru, z łocińskich wafli ocy, prze
 wnie ocywia je marmuru ulowu. Orig. Libr
l. 6 c 10. Doocy usz wspomina świąny Donio
 wa, kwiąg, i wstędem wyliszone, de exord. pph
l. 1. p. 5 Delph. Vasie. 1680 p. 74. Łęczy z cudo
 ungo dorewa i kwiś Doniowej Seneka wzmiar
 tuje, pulpiki, Tawica we wrodku miazgacine, w
 wnie ozdoba bywały zapewne. Wyzdawane
 wizerunki prakomiktych osob. Tak Vliniusz
 mówi hist. nat. l. 38 c 2. Non est protercus
dum rutilium inventum, siquidem ex au
asgentave, aut certe ex ore in bibliotheca d
ivdem locis loquentis. Tak Asinius, Yollu
Vasovna parog w swej siqziny umiawis,
Sybernia, hzech grecich ymotowosow, Ant
hos Madycaliva, Tojana Stakus, wzawisio
w bibliotece w Yrusa, Numeriana w ulpij
stiej, z chlubyym podpisem: Numeriano
Caesari, otakoi temporibus suis posten
tissimo, i Sideriusza Apollinasa lam
ia. Za cesarzow już byli i hardlasie siq
udakwia-

Wskazujący nabycia: Morsyuz wymienia
Soziow; Mascialiv Akcha i Tryfona.

2A.

O wynalazku pisma.

Długo w sadzono, stary kamieni, publiczne u-
 rządzono; kółka pisanie, obzwożaj co do sących o-
 kolicznosci, lub zawastaj w róch głębszej myśli obja-
 śniane młodziuż; chińskie, peruaniskie i masykan-
 skie piske sznułki z węzłkami, były to w dzieci-
 Ńwie narodno sposoby uwiecznienia pamiątek:
 ktoś potomności chińsko pisał, że. Okazyli, wie-
 dostatecznemi. — nie! — Sulano więc dzielnij-
 go wódka i kapiom i czasem na szpale, pisanio:
 ktoś w rók spaja, oddalonych zblizna. — Tymotne
 znali użyk, były czasem wyobrazkami rzeczy
 samych, tak np: kółku stonice oznaczajo, jędkole
 użyc, głowy z słowami rogamie wótu i bada-
 na; pata lirai poroimych, kształt wataw zacho-
 unijajych, jakie dotąd w astronomicznych zna-
 kach ~~przejscie~~ wodej. Takie malowidła zaczęj-
 anizili pismo, kłomene z Aleksandryi kyriolo-
gickiem zowie; i przedstawia rzeczy w widzie-
 wnych im zarysach. — Rozumiałe uprawdza dla
 oka: lecz kiedy mamy wzgląd na tyle rzeczy
 umyślowych, form nie mających, o których
 wój porocci myślało i mówilo; jakie je talowiem
 pismem objaś, nie mogąc ich odmalować.

Wypisał

Wyśiła' się muwiąd rozum, i znakom allegoryc
 udziła' znaczenia: któryby myśł dowiódł mógł
 tego zakem, już nie tylko słonia, lecz Doga, nie
 wie, czy i ośk ogrypał pocięto. Tak więc u
boligra pswiatale pismo, owdziej filozofii obda
 wej. Ofiokre od piórowego, lecz układająca ba
 dziej; rozmiatem albowiem, czyżkolwiek uprzej
 niem, wada myśli kądleqo, podlegai mogła b
 masekiem. Idanthusas kóół Szytów powiada D
 myślowi, wojna, goziąca mu: myśly, żaby, plak
 wżadę i ptug. Wódz, Dadyużca Csonkopagaa
 wlebi, poddajaj, ci kóolu! siedziha swoje, wódz
 „powiastze, ożz i ożz.” Yzei wia' mriemam, p
 „widniad' elifadoc: jeśli nie ukojymy się, w
 „mię, jak myrzy, w wódz, jak żaby, jeśli ni
 „leimy jak płostwo, powiastw ich, nie ujdzi
 „i nie zdobędziemy ich kóaju, któryi z nich
 „pię myśł parydajajego zrozumiał? — Yzeikon
 „na się kedy z czawem: z ani malowidła dla d
 „ani podobieństwo nijakie, alow' nie odpruwia
 „smkane pswruchnych znakow, na których w
 „duk przypominawby sobie umiowione rzeczy i
 „słowa. Takowe pismo chadalkampjczniem
 „nazwanby wypadalo; takim jest dotąd chi
 „skie,

skie,

sła: gdzie była zgrahow, ile słow nie mał. — Wododadaj
 by ludka pamięć nuzlicany m zgrahom, jak w
 podobnym daim byłyby konieczne? To więc sto-
 pniowe uoskonaleria doprowadzidy nadesca
 do zglębaria naley ludzkiego głowa, jepp, że tak
 psuim, piowiaczka. Tak słowo deskiziono, że
 wybary głozonu na czyis rozabai się dajaz i
 skadajaz się z niemrusgich, czystych konow, os-
 zmaicia tylko uszykowanych, i oddziwii je zdo-
 ław; powstalo pismo alfabetyczne (ktoe uska-
 rywalo: jak w wymowic naley? a tem samym
 kwililo ni jako słowa, mowilo do uszu.

Wynalazcy pisma.

Hyriologiczne pismo zapewna tak jest dawne,
 jak sód ludzki. Uzywali go: Egipcyanie, Fenicyj-
 cykowie, Chincy i Grecy nawet. Symbolicznym
 jak mowi Tacyt: primi per figuras animalium
Aegypti verwa mentis effingebant. Ann. l. 9. c. 4.
 Tak w Swiazynie Gyaspolis (by) wiszounek: dzie-
 ucia, stalca, jaskzylbia, ryby i kochodyla. Dnie-
 u poczatek zycia, stazce smierci oznacza, ja-
 skzyl Boga, ryba nie rawid, kochodyl bezwsty-
 drawie. Luytano unze: „wy! kochajcie się wz wzodzi-
 „li i umiescaie musicie, Dog nie cizopi bezwstydu,

Clemen.

Plin. Alia. Romat. l. 5. Gdy Egipcj odwrócić
 czli Grecy, piśmno to nazwane hieroglificzne
 od iepos / hieros, hieros / hieros / hieros
in, nie, wieka. To wprowadzani alfabetycz
 go piśmna, hieroglificzne przeważa być w wieki
 niu ludu, zachowali je kapłani tylko, i między
 dawnych obyczajem, wiedali z tego jak najwię
 kszą tajemnicę. Herodot w 2, Diodot w 3 wie
 dziali piśmno Egipsyan dwojako: na pospolite
 i święte. Obeliski, które i w Rzymie widzimy, w
 te mają hieroglifów. Atanazy Kirch w słowach
 się, ich dowiedzieli, nie jeden miał ten się mowić
 niezgłębionym od poprzedników swych był
Champollion młodszy.

Hieroglificzne piśmno natury pozycyjny
 natchnieniem wazny, jak wyznaczkim znakom;
 dowodzą, tej prawdy podobnego odczaju wy
 bawienia z dziejow amerykańskich, na łos
 malowanych liściach, w bibliotece wiedeńskiej
 znajdujące się. Newel czuje ich wystawid w
parte VII catal. bibl. cas. m. p. t. ad p. 163 / a /
De Lingua słowad się okazai, w chwałkach
 chińskie z hieroglifow egipskich wyodrębili
 i wazni.

a) Wskazani czynie kę uwage; w w Ycon z czasem przedy ustaly hieroglificzne malowania,
 a w Meksyku quipos, czyli sprunki.

i sądzisz, że znajomości ich do cyflicarica i objaśnienia pomrukow dawnych egipskich powiesz.

Możesz i synowie jego pisma nie znali, języczek; ustrze podania, zaskę powały wysytko, całym wie- domości ludzkich były słowem. Ysaia Mojżeszem już się pisał, jaśnie pisma, i w świątek Ezechiela, przed obrymaniem labia powiada: scribe hoc / in uycieptos nad Amalekiem, moza nad Ama- / lectami / de monumentum in libro c. 17. u 14 / i znowu: scripsit Moses uniuersos sermo- / nes Domini; albo kiedy Wrszechmocnego i po- / koza, blaga, ażeby ludowi cześć oddawano, / złokome ułcu porobaczył, a jego racyj z wuj / więzi wymazał: dimitte, aut si non facis, / dele me de libro tuo, quem scripsisti. Ezech. c. / 32. u 32. Tak więc, w ówem czasie pomię- / dey Noem i Mojżeszem alfabetyczny pismo / wynalazione; lecz przez bogo, i w jakim kła- / ju, to nie wyjaśniono dowlaboznie. Na Egi- / pcyanami Tausl mówi: litterarum semet in- / uentores perhibent, a Platon powiada: Egi- / pcyanin Theuth, J. Thoth, Sacerd, Hermes, / i niezliczonych tanow samogłoski i spółgło- / ski rozróznuł, i tym sposobem nowe pismo / uważają:

utworzył. In Thilebo edit. Ferrari t. 2. p. 18, in Thale
t. 3. p. 273. La Fenicyanami krzyna Lulan odrywając
Thanicus primi, fama si creditur, ausi

Mansuam audibus vocem signare figuris.

Tharsalia Lugd. Bat. 1626 t. 3. p. 53. Minus, hinc du
podobnie; gens Thanicum in magna gloria litedas
inventionis. Hist. nat. edit. Hard. t. 1. lib. 5. c. 12. p. 289

Moi się to wreszcie da pogodzić w następnym
sob. Sanchniathon, który wedle świadectwa Thile
Dibliswa, dziejami Saula zajmował się wcale, w
Eusebiius de prosop. Euang. l. 1. p. 31 et 36 edit.
Coln. Lipsia 1688 f. podaje go, jako wynalazcę
piśmiennych liter. Taut był z plemienia Chara, w
100 lat po pokroju, wynalazł pismo w Fenicyi, p
wiodł je do Egiptu; kłamał owszem się do Syrii,
Arabii, Chaldei, Etiopii. Yelazgowie, nazwanie og
lne ludów jawniejszego plemienia z mądrym
który w pierwszych czasach wiodł w Grecji
i w Italii, a po cześci i Kadmus, wprowadził
do Grecji i Sakum. Kłuwjerykowie naučili
się go od Demareta z Koryntu, Aborigenesy
od Ewandra z Achaizy. Hiszpanie od Fenicya
poraz Sades. Azymali pismo, Gallowie od Koc
orykiew, który założył Madryt; kład na p
wie Europy dawno, a moim porządkiem się por
Stawaj

O kładzie

O przeladzie liter.

Chadalkę wreszcie pierwsiastkowu mają, kład
krochli cypli samarytański, /af porokonywa nac
o k'm: Swinton, Dackeleni, Velanquey, Dukens,
z mrocl i kamienych napisow alfabety unyia,
gajaz. k'mieriaty się one potem rozmaicie, i Chis-
hull ulwożył z tego piękny tablica. Antiquitates
asiat. christianam aevam antee denker, Lond.

1720 p. 24 f. Najdawniejsza piśmna hebrajska jest
samarytańska; leżącejże miedze, chaldej-
skim cypli assyryjskim. Grecy najstaroży-
tniejsze litery jawnia, są napowód w napisie po-
wagu Medusa, głowy porobawionym, w miejscu
dawnego Sigeum, w której widzieć przed k'ociod-
kim leżącym. Odłożył go Shirard konsul angiel-
ski w Smydnie, unydał z usagami Chishull,
unyżykował znowu Charalad, w dziele: inves.
antiq. Briton. 1774 f. Drugi napis walec dawny
wprowadził A. Fordmont unyona, p'wioz odbywa-
jąc po Grecji, w Mlabochon, starożytniej k-
myklai, na madmure. I więcej się ich znaj-
duje. Antykwaryusze tak, między niemi o-
znajają, b'leż: amylea calameris, inaspra-
wu: amylea phaveris, deliosa, ygga. Stare

egipska

egipskie litery wykonywają podobnie, wielką podob-
 ństwo z fenickijskimi; jak to uowodnił Hro-
 bia Castus, na 2 zapisanych wztekach Podna,
Choroni chryste były napisane. Chruskie pismo z ta-
 bli w 1444 w podziemnych Sklepieniach Kaku w
Gubie porożnowana, i przez Dempskera, Goni i
Goutera ogłoszone, zgodzą się z fenickim, czyli
 paleozygijjskim. — Szczepki najdawniejszego pisma
Saindkiego są; na grobowcu V. Scipiona Dar-
bata w 4 tomie dijsu Simonda; na umiędzy-
 niem w Winkelmana Kunstgeschichte w 1 części
 5 wydaniu, narysini; na podkawi porogu C.
Duilluwa, paty 9. tom thes. Italic Goussie, i
 na miedzyanej tablicy J. C. poscia bachana-
lium, ktore jest w ces. wied. bibliotece, przez Ma-
kusa Egiphsua było wyjaśnione. — Dawna su-
niersa alfabety porożnił Stiches na tablicy, Ma-
teusz, Del hunno-egyjskie, encyklopedya ywed-
duńska adabulo-huiczne.

Trójaki sposób pisania dostrzegamy: w hro-
bia nowy i poziomy. Widowisko wasz na dy-
ku Sthusa u Tauzaniasza, na ktorym znajdu-
je się ogłoszenie porożni w czasie olimpijskie
igrysk, tak wypisane. Ten to zapewne odzo-
gony nazywali horem, albo pińciańm. I

starożytni północni ludy pisać zaczęli, jak to widać u Stichosa na grobowcu. Fabrius
bibl. greca l. 1 p. 3. — Pierwszą literą pod
 literą, albo słowem pod słowem pisał u siebie Eu-
stathius, iż u dawnych Greców było używane,
 a dziś jeszcze u Chirycyckow, Japonicyckow,
 Saksow, Angielskow z góry na dół; u Filipi-
 now, Malayow, Malakencow, z dołu na górę —
 Toż samo pismo od prawej ręki do lewej mieli
 Fenicyanie, Egipscy mianowicie, Hebrajczyko-
 wie i dawni Grecy; Yoonapides, według Diodo-
ra nauczył Homera, je zaprowadził. Leis-
terodot nauczył, iż za jego czasów już Grecy
 od lewej ręki do prawej wychowali i litery i
 znaki zachowali. Także tak być musiało
 na 500 lat przed Chrystusem przynajmniej;
 gdyż inscripção sigaa i amylea podobnie
 są pisane. Od orientalnych ludów wywodzą-
 cy swój początek węgierski naród, również
 tak pisał nigdy. Delius da więcej litera
hunnocysthica sect. II. S. 20. — Yaconus do
 odrazę nielubi, i nasładować, jak wódz Pug-
cia gna, zaczął od prawej albo lewej r-
 ki, tak np. jest inscripção sigaa, i druga,
 która

która, de la Dookie u Mwabongo podaje, tudzież
 na skrypi Lyprelusa, wiede Juradrecka Tauka-
niawza l. 5 p. 325. Vallancey upakrył również
 ten sposób pisania w niektórych islandzkich
oryginałach przez Letanda do 8 wieku pome-
 nionych. Dla utrudzeni, jakże za sobą pozost-
 ten odzaj przekał być używanym. Obred-
 nijsze w tej mierze wiadomości znajdują się
 wy, w dziele Tom. Aske the origin and pro-
gress of writing Lond. 1784 40, i w Steman
na conopachis orig. lit. z przyjwami Lyring
czyli Lyringwa Hannover. 1791 pod. 1 p. 289.

Na czym pisanie?

Rozliczne były przedmioty, na których kłó-
 us swe myśli. Wśma na kamieniu dowodzą
 tablice prawa, zapora l. kapłano, w której
 kłejnotach nazwania 12 pskoleni były wyryte
 soba wystary w oodż. 19 w 23. 24, aby słowa
 wie rytom na kamieniu wytkozone zastady, do
 ują hieroglifami pokryk obeliski i pidamie
Egiptyan, tudzież palone kamienie, na których
 podług Flinwizsa, dekreteria astronomicz
 a 720 lat zapisali Dabitoricyklowia, i skab
Wlekingu, odwiczne dziejow ludzkich Jurad
 na kłoy

na których kłód jedyny Hasald Hylotand, za
czasow Galliena cesarza, cyryj surych piewdhow
kazad wyryc.

W przytoczonym juz miejscu mowi Sob o Stowiu
Sauroniasz, dzieła Mezioda widejad no Stowiu; Ylini.
urz, podaje: ze publiczna piwna na nim kwiłone byly;
konsul Struwinz, w Mubyni obkizony, z D. Dushesom
znowaz sie, na Stowiu do wialki pisrywali. Flord
Saucor Stowiana, waziczy, z 8 kart idozona, miad
w orku; inacz, z 7. listkow, a na kazdej stonicy dnie
postaci ludzkie i 5 wierszy w barbarzy riske goschim
jerychu majazcy, z goobu u stop gos pynnejstkich
wydolbyta, atymad Caust de Gebelin od Y Vigri
es Stow dla swij kwatowci Stego byd uizowany.
Zo 12 tablicach praw wymuslich, wdrizjach Ma.
chaberzow so, wspomniane tablice Stowiane, na
ktorych Nymian przywiaone z bydami skwiłone
bylo; a za Wasparjana w czasie poizaru Kapito-
lium stopilo sie, ich 3000. Ysowa i sojuzne wy-
lla na takowych mierzczonw tablicach. Vorostato
nam jessera Sen. Cons. de barbaralibus w cas.
bibl. i Trajana tabula alimercasia w Klacsi-
cyi z pamiatki tego rodzaju.

Drewniane tablice chez niektory przyhywa
dawniejze mi. Solona prawa podlug Gellinuzza:
Attaris, adibus ligneis incisus sunt. Nastawu

jae znane album praetorum w Rzymie, poczajko
 je blejwasem de cesarskich wyprawach w IV w
Wostnem napisaniem bylo jeszcze dawniejse,
 da Rzymian z Albanczykami na tabliczki
 Rym odkrytch w Heskularum kapij, sie
 wdrwie tablice podobne, z bogiem z mocny
chy srobnij; wzaki starywane w starszych
 listach doerdenkich Wihelmar fadywane
 czytuje. We Starzy jest ich wiele z zapisow
 zryjrych.

Bogaki miwali z Toniowej kosi tabliczki
 Jak Madryalis posiada:

Languidam hirtes obscurent litoria ceras
ligna tibi riveum litora pingat ebud.

1. 11 epig 5. 2 2 tabliczek Toniowej dyptycha w
 waty i 1. daty. Widziano i siegi podobne; w
 mina je Ulpian w 32 a. paradeklow. Wyrostki
 epig sie awarzow na Toniowej kosi pisano

W Wigilijsu Sybilla porzpowiadruie w
 kosi na listkach anied. 1 3 w 1111. Toniowej
 wzmianteuje palmowe, /af Diodes oliwne, w
 dyach wschodnich dzie' jeszcze liscia klemu
 zyc' maja;

Lybo

of Yahr, nouveau Hark de diplom. c. 1. Druhy misjonarsze Romantia biblii, na listkach palmowych
 napisane, przywiezli do Europy. Ces. bibl. wud. posiada jwmo zamulskie, na wielu Slugich wazkich list
 kach; podobnie i zbrod Lepachigo listki, przez ktore uznal byd porzowny, w jezycie malabarskim zaf
 vare.

Licho, czyli kosa drzew była również makrydem
pismionnem. Libes est interior corticis hircia, quae li-
gne cohaeret in qua antiqui scribebant. Orig lib 17 c
11 mówi Sydos. U Krymian biana de kęp była
szeregótniej lipowa.

Atkecykowie szczywali na wygnaniu obyśaki
wzniesających obawę, imiona ich królestw na mur-
stach: sząd piewskato u nich ostkanyzpu narwanio.

Na płótnie wedle Symmacha wyrocznia sylbillyn-
skie, pocteg Liunioza wymstwie dzieje piewane. Uł.
pianiska bibliothka posiadada tafoux siegi.

z wiadzął biana piewsiakthowo z wotowow było
oczyszczona stopy, polęd nie wynaleziono pos-
gamiru. Na skorach w Donorii w dominihan-
skim klasztorze wozpuz s siegi Mojmiza. Valirpse-
sti były ze skiny wurswej mris.

Yadgamin wyrobiali zaszto, gdy poru nagan-
na zasztoe bu pergaminu bibliothka, wzbodnie
Egypł wywozu papieiru. Wychoiend z fabryk: bia-
ly, purpurowy, żółty: skatru po jednej Adonii było
ladowany. Wynauza go Yadwiger, w val III w 10,
mświaz:

Yasitir biculot membrana capillii.

Egipski papieir wyszkiej siega stadiytracis; zna-
li go już: Anafocari, Alcauz, Naton, jak dsuandri

Grilan-

Scitarandiuus stajając w swych historiographis
Yliricis. Scitar. coment. in 3 capita Yliri mag
de papyro. k cinnitlich, igielka, rozdzielonych b
 tuziny lat przypowabiany; które gdy była pokr
 lilkoskrota na sobie w poprosk układano, ile w
 woda, Nilowa, porzaganu kłajem, porowano,
 sioncu potem susząc. Kola talowego papiere u
 mion swada się scapus pękły, miewada biał
 zwierzca w cenniezych gatunkach, jako k
ta hieratica, angusta, biva, claud; najgodszy
 dzaj papiere do palowania biazny był compos
 wypierialy się te rośliny, nie zawsze dobrze
monopolium ich zaprowadzono; wycie więc
 wstaje kóde 12 wieku. Na takim papiere piew
 chasta Hadennas z 504 v. w lat. nadw. bibl.
 ga w schium szkoły San Nicolo de Soci
 Wenecyi zrealizowa z 553 roku, Arcia chas
securitate w Francyi 564 i ożra sięgi w A
 kulanum.

Wozakłowa papier bawedniany, chasta bon
cina, bambaina, cattunea, damascena z baw
 ny und Fuchfascen powisa Montfaucon do
 wieku; lat z spisa adabichich rękopismow w
 kuryalu poru Cazois dowiadujemy się; i
 wabom znany już w 704 roku. Mógł on pow
 ije

tych wiatce do upadku papirusu egipskiego. Sroczki
 szajki z 13 i 14 wieku dosta sie, na niem widuja, ja-
 cinska ozdziej. Yalego. gra. p. 19. N. Hark de dipl.

c 7.

Yapiesu mieszanego z bawelnym i plotna pierwszy
 przyklad w Niemczech 1308, biblia wstym. w Cesarst-
 dani cada 1322, we Francji na dyplom wafpliny
 1311, w Anglii w dyplomacie pierwszyem 1343, we
 Włoszech i Hiszpanii 1367. Edward pater z kopierim
Yel. Lombardi sentencie. Dwie listy z kopierima na
 podobnym papirusie mamy w naszej bibliotece.

Yuzafel liarszego papirusu, jedni oznaczaja go
 między 1250. 1270. 1302, Montfaucon powiada go
 do wieku 12, inni do 8. Dokaż nie wafplowej pruby
 takowego papirusu, przed 14 wiekiem, nie okazuja.

Chinczyi robia, swój papirus z hirsziny bambu-
sowej, wierzby i cierny jak naszy, lecz na jedny
 kłes stonia pisanym być moie. W Luboku juz
 kerat, dwie znany chinski papirus.

O sprzetach do pisania.

Do kamieni i kwarcus używano dółta, do
 tablic docieranych i woskowych stylu. Ryciny
 ich widziec mozna w nowym Hark de diplom.
styl z jednego konca ostry, z drugiego prosty,
 dla zaciewania co napisano: z kopy powodu mo-
 wiona; stylum wstere. Musialy być spore, lezad
 albo wiam

alburnum udeoyd nim swego mordera, hans
Lib. in Cava. c. 82. Lazarus Sylbus istaroy
 wozafie ciągła o nich jest wzmianka, w ady
 kwiarych. Sylbus lylko Atta w Sydoze p
 asny mowi: uotamus uotarem in caram,
neque ademus oseo.

Do pisania na papierach używano Arizant
larnus, arundo. Najlepsze wedle Plinusa po
 dziły z wyspy Knidos, z antycznego jeziora u
 rzy i z Egipci. Tak Masculin względem osła
 powiada:

Dal chashe habiles calamos Memphitica tellu
 ti wphu Yarki, na grobowcu inlla Bobghese jest
 dobre pióro, razięte jak nase, z wyśłowiem i
 tego fivipedes zwane. Używają, ich i kosaż na
 dęci, u zachodnich ludow zarszły ustryjować
 sca: gerim, tabe, dzim, paum, houerim i t. p.
 dy to następiło, trudno jest oznaczyć. Knid
Sydoze w 7 wieku, gdy się odbywa: calamus
bovis est, penna avis, cujus acumen dividitur
in duo, in toto corpore unitali servata. Bois

13 p 76.

Do chowania używy piórnicych mial
 rozynki: leli, calamides, graphiaria, cine
Klejscheile di leyten vorzurichten, linia
regula

regula, norma, proste i zakrzywienie noża: scalpium
scila, hircini, pióra, pagamin i papier niemi obci-
rajze, pumex do gładzenia pagaminu, akrobacia
 i zawieszania pióra, lub wyściwania tego, w na pas-
gaminu bydo napisane: złoty powstaly codices i
scripti; gąbki, spongia do zmywania, co omylek,
zazęta. Stawy podobnych szeregow z antologii
greckiej; malowidła ich spotykajęz się w dawnych
skrypcjach.

Łzawy inkaust, abamentum, odmiannie jak k-
szar u starożytnych robiony, z czego bydo, nausza:
Dioskorides, Pliniusius, Strabon, Sylwos, Leo Atta-
kius, Caropadius; złotni cade dzielo o tem napi-
sał. Nie bardzo plynny musiał byc ten abament, wy-
datosci lito w pisinach hebrajskich to okazuje,
zachowad poteci; musna, czasowic: licdy w in-
nych pisinach, po wiekszej częci burajody bywa;
co Winkelman za wina, ładnie rozumiesz, ani
witrydu. Chiriski abamenty i inkaustum opi-
sał du Halde: z czego Anglicy swoje Indy lito
inchiostro ukonczyli, i u nas inkausta nazwa-
ni powstalo.

Ładama zwa mianowati starożytni, aba-
mentum im, cariculum, wzrost szkaj w Mont-
caucoria, poźniej miady szkadek rogu i szkaly
się wodna. Nie sama, tylko wzrost czasna, fas-
ty

by zawiady; do tychów, porządkowych listów,
bractw głosów, napisów ksiąg, wywarów by
purpurowy, czerny, z cynobru, mini wyrobów
złotem niebieski, włony, złoty; stał pod obrytym
napisem, zanim w ony wpadająca piśmia,
zami narządami. Zawinięta nad to wstępu
była piśmia: złotem lub niebieskim. Montfaucon
o przygotowaniu tych instryktów podaje
to je po świętym: piśmiu st., dziudem liturgii
tych; tak wiedeńska biblioteka posiada złoty
ski pradkowy złotem, złoty ewangelii złoty
w niebieskim obwójce; gorczy z na purpurowym
ym patgaminie niebieskim; biblioteka w St.
maia des préz; St. Emeram złotem nabija
ewangelii; francuska taki goz Foregoza na
niebieskim. W tych, w bibliotece vaticana
jest pradkowy, i stary codex ewangelii. W
to w Uprale na purpurowym niebieskim. W tych
złoty dziś pradkowy chłubi się, może o o
tych goz wdrożeń szczęściem: w którym na fr
gaminie białym wprawy ocjenta niebieskim
ewangelii sama złotem piśmia, z obrytym
w smaku gorczy kości.

O piśmiach.

Złoty księgi napisów na tych, złoty, stary
złoty

głosici; mającne osoby miaowały ich pomiędzy wy-
wodnicami lub niewolnikami swojemi. die garsse biblio-
pola za piernią, obra karali jivai dzuda i handlowali
niemi. Sklepy ich tabernis libradis nazywano: tam
się zbierali urzemi. Dwa były rodzaje piszących; je-
dny z ręk pisznie, drugi pisał jivai, calligra-
fami pisanostych, notaryuzarni oślatnich uranu.

O tych Masyaliu pismada:

Cusvant verbo licet, manus est velocior illis

Non dum lingua sum, deinde pergit operi

Kamiast Itaw pizyafkowych jivai były gluxi albo
skoscienia lub znobi. Seriofon pisanostych użył ich u
Grobaw, Cycero nazywał u Rzymian. Wynalazek now
nol pizy najmniej Syrdod Enniovzowi pizyznaje.

Zbiór alfawych skoscien jest pod imieniem alpha-
betum firorianum, u Syrona uzywolnica Enniu-
szas, inny Seneca pizy pisany w Grottera est puz
inscriphionum, lecz niedłuznie mu to pizyznaje;

kiec on sam cały ty uzkole utilizacjom manci-
piorum comaronta nazywa. Skoscienia hebdajstia

zbiór i objawień Dunstod, grecchi Maffi i Podini,
francuski Nicotai i Seot Wascher. Wielka he jest-

ce pomocą Montfaucona paleographia graeca,
Stowrichi, zbiory napisow, diplomatyczny: osobli-

uni Waltera licon diplomaticum. Calligrafcum

na porządkowych literach, pięknym liniach
 wódkach lub ciałych brzegach ^{wokół niej} ~~porządkowych~~ ^z ~~z~~
 czy każdy, uwzględni się i całą dotychczasową
go kalendę, a winiciowi fałt wynagradzają uch
nia opracu. Jaki zastanawiają się keg man
darowy po naszych zbiorach. Na historie by
da coronai, w krzakach piórnicy albo kału: kt
zapewna przewidano: finis coronai opus. Tam
wnie przez nie: imie swe, narzuciło, kt
mija przez wyraz, ook, dziwi skorocenia
lub inne jaki okoliczności przyladajace sie d
oznawania wielu i podawania nie podawania. W
nastady wielozuki w dachu opisu, np: scripto
qui scriptis, cura christo in se possit. — su
cit, explicit, ludere scriptos eat. Dehis script
ni pro penna alt. Vogari nie pradzi, gdy im
stwierda ozka i osy, opoz w niej po wieczali M
kuomu i Muzom: namerajac nas keg epigra
maka antologu. Mnichy, chorzycane dzi mie
w smutnych osych czasach koncowych wojen
opuskowni, na konu oddani, skroby magdowia
na tylko religijni ale i lwiakowej nam zast
isali, popiszywaniam je rozmozajali. W zrod
ktym zagoaniezynie nadawuzgalko pruzyn
w kej

w tej mierze zalek, najwyzszey; a nas muszby
 jay dazey przywadzic: dominikanom, bazylianom,
 michowitom, w czyjej Szkołce nowet. Martham
in prophyta monast. angl. t. Lond. 1602 in f.
 o zafonach w ogóle powiada: abque manu
chis, non vane in historia patria vempet evanes
puoi. Klawyfony liczni ozdora zowze, dziełdy
 pamiechey silba piaz: libras scribebant, qui ad
hoc esant idonei, alii scriptas edicos artificie
re conglutinabant, corrigebant alii, vulso, mi-
rio ceteri ueronabant: mowi Toterheim, li
 przygotowywali pagamin, fady; ci w napisan-
 nych dziełach przydawali dyalniaia koman-
taore czysta rudra, aschle, czasem pzdawiauni
 uczone i wykeczra.

B rewnydzynym wygladzi dziełdy.

Opiszany tu sarem i sposoby zachowania prac
 umozrych. Kiazke Madaly wy 3, gyllich lub k-
 gich makoyadow; piurwora wojaj, wy byc da-
 wniej-sami. Lyfordniety puatom, jui mowi o od-
li-tygg, czworogromne Altakur i Rogamie wy-
 naload. Arby je po obu stronach zapisywaw,
 szymom lub mamiunim poszeingam, jak ta-
blie Dawriana, o ktorych mowi Seneka: ple-
riun

plurimum tabulatum conkeris, caudex opud an-
quis vocabatur: unde publica tabula codices d-
icantur. Na stonionych tablicach bywały luźny
 wnie wyrabiania. Sątki makryad pismian
 albo składowy bywał jak washtaw, jak pasau
 i stał plicatus libri, albo wijał się w rolle i
 były libri rotati, volumina. Egipskie rolle papu
 i wiele skłof, na ston' smookich, i sobog sklejony
 były: na pierwszym najew siątki. Na jednym, c
 nem na obu końcach rolle znajduje się port, i
cyliades i koziny, drewna, łowci, umbilicus zw
 nanięcia chocajocy się na nim rolle, fontes, l
 a uiozchni i upodni cedrua. Bywały tam
 siętki bezona, ordybione złotem, siłtem, fami
niami drogami, malowano je, równia jak pl
tes, obuże wporody, puerem wygdadane, i
 wym napuszczano okajami, choonias od zpru
ladami kras stara się dla nas i wymoskow
cow nasky one wyjątki:

Cosmina lineata cedro. Hodul

Ne hihelus minus, nec cedro chadta rotatus,

Candida, nec nigra conuua fronte gerat,

Ne fragili gemina polianhus purice fontes. Qui

Cedro / libelloj nam licet ambules peruncher,

Et Montis gemina duceras horare

Vichis luxurioris umbilicus.

Explicitum nobis usque ad sua cornua librum,
Et quasi perfectum, simpliciter geras. Martial.

hosk / libellus purpureus, non unque charta
Et binis deorsum umbilicis. Stat.

Na povera, u polli purpura, pomalowana puz-
ga ranyada lyha dzijeli, imie wydawcy, jak w
z lami pitur d' Erotano; chwasta, za' rolli
prowstawa nouweu stark' diplom. Rolli ubia-
daru w fukoad, albo i lila rozer w obagda
shlyrnie. Ci lirony przy siazkach w wozym
wzgledeu pdaewat, narywari: glutinabores
punicabores, malhabores, mirculabores, ona-
taru. Rolli Stat parowad u rydow w ich Tho-
bat. haryto siyzi opdawia; henu idota, se-
bro, lwi Soricowa, jedwabne makony, shwa
i dozewo wyke. Ni stauiano siyzi, bez da-
dziana je; druzja wige obladka byra ziwioch-
nia lyha, biblynomi figurami odobiona, do-
gumi kamuriami i podami uwyadizana; hal
S. Hieronim pawiaada: germin codicav usti-
urid. Vistus S. wobliure, od exasu hauobwin-
gow ai, do ottonow, i ty uwyadizana, by-
to idobione. Waden'ka biblioteka na podobny
pradkoz, berlińska i w St. Erasm euwangelii
holeniska litharadzi wigg w riebro opaw-
woyeh,

wnych, i tutaj, a jedna z osobami wypukłej
 i szlakami. Nastąpiły obłady z dawa, co są, fige
diges, i zgrabnijera, obciążone skóra, zawiazany
osmianum, a w 12 i 13 wieku mosijjeroni pub
blakami w wocku, po 4 ogach, i klauzura
skosci bywały na ręk obrazy. Yory mo osad
do mijica Sanuschari. Moris dim esat in
theis, mowi Schoelwon amrit. libo. 1 7 p
libos, majosi procipue molis, cakris alligat
ura poena quidem aut infamia causa, sed
pietatis sum maribus, voti, te figue ved
tu. Ja tabe w Florenci, Atfordie, po nosze
klasztorach, w frankowickim uniwersyteku lib
ke, imionim Swaddowickim uczestnie du
istota Hiocnima i Yragi; byly podobne i
zbiore lyachigo, woj, i w publicznej przy ll
weytku w warszawskim.

Kiedy w późniejszych epokach nie wszystko z dziejów naszych wyświecone dostatecznie, jakże trudno co stanowczego powiedzieć o tym zakresie: który podobają się, ukony pod nazwanem czasów bajecznych umiścić. Dostrzeżają się, wszakże dają, i w tych pierwiastkach narodu pewne zasady; na których zwiędzia, pewnością, polegać można, i opierać na nich swoje umiastowanie, z moźniejszemu do prawdy podobieństwem. Polacy budują wszystko na wędrówce narodu, z wrożeń cze, tożwi dochadźno poezja, ktu ludów; mniemam bądzie dziejów, za przodków nam dawali dritku Scytów, i bitnych Sarmatów

Sarmatów. Główna rozważa uśmie-
 nas skupiem rozległego - słow-
 ptwienia: czyli ich jako na k-
 niemi osiadły uważać mamy
 czyli napływających z miejsc
 - skąd. Ładuje się, że i w ten sposób
 Leciwi przewyższali inni od-
kultura, oświeceniem wyższem.
 Przewidy oho na Mytologia,
 uważając ją, w całym ogóle, nie
 wchodzić w rozdrobnienia pro-
cyonalne; bo takim byłoby spow-
 zapakowania się, dozwała
 tego dojść wątku, utworzyć
 - bi zupełny obraz. [a] Naprawdę
 my zapewne, jak się podob-
 mniemają z innymi miarami uko-
 je

że to jest następstwem niekwas gre-
 kiej i rzymskiej Mytologii. Sto-
 jej nowe kupieństwo, pomysły od-
 miennie wiele, do obyczajów i
 mniemań zastosowane, często filo-
zoficznem, kłliwe, nie porzucił
 wzkłików, nadto obciąża, dowodnie,
 że utwor ich miejscowy, saw-
 drzielny; że je tak nieśmia wy-
 dała. Mielis'my kapitanów kry-
żerów, tudzież wiozłaków, miał-
 is'my obciążki rozmaita; w dniu
 uroczyste na Łysej górze zbiera-
 ła się stado Boki, z dziwicznej
góry zstępnowały młode z czasem
 wajowników oblubienie, z mijs-
 soba właściwych rycezi, se, di-

wi starcy, i matki prowadza
 dzień, wśród spiewów powsta-
 wali tu norodyszkom, rajgro-
 lub na miejsca wiażnego
 czynili ich przodków - Na
 wzgórkach, gdzie na środku
 stós kamieni był ułożony,
 w około były głąbów, ich pol-
 ten zapewne, obierano: czyli
 jednego wodza, czyli pewna-
 dnie mających siebie. Takie
 ważniejsze były potrzeby,
 sta, ^{kwiecień} prowadziły zgromadzenia po-
 szedline. Czynny rządowe wy-
 gaty pewnych ustaw, roz-
 rządzeń; własność, i wysiłek
 ce z naj spory, sądu. Mam

a) Dłowiński majątek krejono przez oddanie rafa-
nicy lub czapki. Yakob, Galusiego a p. a. p. i. l. l. 2
156

Mał wyprawdził; nie ornaka, woda
była laska z gaju świętego;
zbutawa, na wieszchu; nie stę-
dziu utwierdzał powiadomości, wola-
kaniem czapki na głowę tego,
który ja, otrzymywał; wzięty,
nie podanie czyli Mlechy, 16/10
dnia pisma, i pod względem re-
ligijnym, i pod względem cywil-
nym, drugo służyć mogły, ja-
ko środek jedyny przeniesienia
potomkom czynów, i wian ich
przodków. Lecz kiedy zastana-
wiamy się: nie wiara ma pew-
ne cechy filozoficzne, w urzek-
nowab ród łowej poezji pręps-
trojow; nie skąd udoskonalony,

[16] Patrz Chasnego tom 1, stronice 12 i przypis.

na

na moralności oparty, i w be-
 da, cych w stér, i w narodach
 samym oblatuje g'le, bolu zaku-
 rzeniem nekuna sprawidliw-
 hary za zbrodni, nagrode, en-
 ty; kiedy widzimy ten lud my-
 nym, szlachetnym, gošcinnym: m-
 zemyz przypusci, azeby nie-
 nalazt, albo nie przyja, tyc
 srodliw, jakub upowszedlen-
 nie oswiaty zdaje sie, ho ma-
 nie wymagai. - Wprawd ziu
 z przesztyle az do nas po-
 daw sprostregamy: ze przet-
 usypau mogli, stawa, an-
 kornitstye osob wieknie-
 p'etny i wysoli pomysl prz-
 kazujad

kazyją w tej mierze, i dale-
 kim swym potomstwem; tak
 więc mogiła Krakusa; Waw-
 dy doczekała się obok siebie
 na górze Bronisławcy, równie
 chlubny mogiły Kwościuszków.
 Kopy ziemie równie, stosy gla-
 zów, smali na drzewach /c/ /k/.

Cracki w tomie II stron. 137 tłumaczy powód nazwania kopców.
 Mianowano je wprzód Kopami, gdyż sypanie ich musieli być
 obem szpicy Wsi, burmistrze lub sady miasta, i zapewne ko-
 na ludzi przy najmniej, jako świadków czynu i powodów dla
 których wy sypany kopie. Głęboko musiał być wpojony
 umyśle, sposob przesłania potomkom wiadomości o wa-
 żniejszych wypadkach: przez sypanie kopców, smali na drze-
 wach najobyczajnych; kiedy w 1647 r. A Wisniowiecki ogląda-
 ły Rudak, twurdze, Ukrain=skan, zbliżywszy się do wys-
 ny na Dnieprze Chotycka, na uroczysku na przelisku
 nigj

py kamienne lub zielone
 oznaczaly kraja tej ziemie
 do ktorej ich oczami dosiagnęła
 która, sobie przyswoić. W
 Timijowoy (d) i tym podobne
 bronily miejsce przeprawy. A
 przeciw mniemai: że kapłani
 ni, wstaje rządowne, kiedy
 upływały wieki, gdy się
 nagromadzo

nij potozonem, Kurkasow rwanem, wielka, mogita, z kamie
 wyspa karat, /: na wiezman, pamiatka, i gdy tamta, stron
 kaden jezike pan, naszego narodu, nie bywal tak dale
 a w debu nad Dnieprem herb swój wyryc, i mog
 le, koto niego wyspa. (Patek zbiór pamiatkow o Sawny
 Polskie I w Nuncwira tom 5 stron 88 i 89.

(d) Wał na Ukrainie: epoka, jego Cracki powstaje wyższymi
 zapisane w historii. Tom 1 stron. 14. —

kesy czekali powiadac byj muriczyry długi odrodowacyry z
chadachkocami, wyozynaniem postaci: uisamoz, cyb, pftakow;
i szewoli dohaci z kopy, odzwoje postawianie. Woznij, za rza
zapawne, doobado kazyra, loda. Marzy, to uisazae, jako radze
runy, ni imiar twardiu. Wjory je celamy wzlowore puda
wskiem.

nagromadzało czynów, i rozwijata
działalność, przedstawia mogli na
samych podaniach, kleb sad, lub
spiewach. Pody na północy runy
[e] czyliż i u nas były niemożliwe?
albo jak był język ojczysty, od-
rębny, tak i pismo właściwe,
w zbliżonych przynajmniej cha-
tach do epoli Diastów. — Wpro-
wadzona wiara chrześcijańska
przez gorliwość ^{2.} ^{1.} naganna, pody
noszących ją, kruszyła lub po-
grzebiała w murach ciekono przed-
tym

e) Graeci w tom. I stron. 10 mówi o runicznych charakterach na ka-
mieniu grobowym, odkrytym na Smidzi; o trabach z koci,
z różnemi figurami, i znakami podobnemi do charakterów, ma-
leżonych nad rzebną swiętą na Augusta III /:p atz tom. I karta 47.
Taka szchoda! iż obie te pamieftki nie zostały przetyrowane wstnie.

przedtem bóstwa. Nie ustawa
 my w poszukiwaniach: gdyby
 my już mieli dołśadna, je
pie, obejmująca, caę wszelkich
 wisker, nie tylko wisker,
 wroczyste, i przywia, samych
 nie tradycyi; gdybyśmy powo
 dali mapy wszelkich mo
 na całej przestrzeni ziem
 polskiej, z domieszkaniem
 powstałego o nich podania;
 gdyby nam nie brakiło
 nego zbioru przedm. gmin
 kano byłoby rozróżnił ba
 czeniu obu, w w tem woszy
 ktem do późniejszych nalek

Chesow,

czasów, co przed chrześcijańskiej
 gai' może epoli. Zajmowali
 się tem nietórzy; najusil-
 niejszym jednak badaczem
 starożytności był niezaprze-
 czenie Józef Chodakowski.
 Szukał ich nie w ksiągach,
 lecz tam gdzie jedynie ślad
 ich mógł pozostać, to jest
 pomiędzy ludem; zbierał podob-
 nactwem pieśni, czynił opisy
 zwyczajów, przesądów i kaba-
 lminu, trapił na stare sto-
 wyrazów (może na nadto sys-
tematy cznie) od nawiających
 się wszędzie, w nazwaniami
 miejscowych;

miejscowych; dostzegaj — stosu
 ten pominęły pieśniami lub
 podania religijnemi, narzu-
 kami miejsc, i herbami ju-
 wopnemi. // Dział jego powo-
 ży tam, gdzie życie dobowe
 Obyśmy rycze mogli upo-
 sztebnieni i w drukiem. O-
 rzucając błędne moze pi-
 puszzenie, znaleźli byśm
 wiek, że czego by korzyści
 to mowa. I moje opisan-
 kmyczajów i obyczajów polski
 w Atomach, pod tytułem: U-
 zy w Polsce; Lud polski;

// Heraldyka przy pisany w czasach rycerstwa; lecz potrzeba
 różnic trofeów i rodzin, mogła przywieść do przy swojem
 pewnych, im właściwych malow. —

my i dwory; Gry i kabawy;
 lubo w nich wiele do strudnich
 i p'w'niej s'rych czasow, kawiera
 jednak i to, w najwyiszej sie-
 ga ewolci, pierwiastkow na-
 wodu. Wam to moze zosta-
 wiono, utrudnie' te opisy,
 zbieraniem dobit adnem wyra-
 konych tu szeregow, po ca-
 licy przestzeni ziemi polskiej.
 Zbierajac wszelkie fabry,
 unikajcie wszelnego tworze-
 nia systematow; z ogolna
 szczy do piero, i wszelk stron-
 nego na nie zapatrywama

Stus.

murek mury swiatełni jakiej stawozynaj, zambur,
 lub gmachu, i z nich użory spowu swiateł kamien, jaki
 z użyciem, i t. d. w czasie wprostania ich tam wto-
 rony.

Sto, niewa, pti we prawdy i
 zasady wyprowadzi moim
 Przyjdzu czas: ludu gro-
 jali, lub innego rodzaju
 pamietka w napisem od
 kryta, roztanie; otworzy
 sie, moga, szady, i utle-
 zai owczesna, swiateł, ty nie,
 jabeł, lub miejsce zgro-
 madzen, dawno juz smil-
 tych ludow; i rzeli kmo-
 maja, swe rozyska, a
 w-ten czas w dawnem i
 kolyem zdoba, daw sieo chlo-

w przedtem bogi, z nich któ-
 ry może być iu ⁱⁿarodawym
 napisem. Dość jednego z tych
 zdarzeń, ażeby rzucić swia-
 tło niewątpliwe, na teo-
 ryę, od dawna, wskazy-
 teraz stuzmie przy poszuki-
 waniach: że przy najmniej
 w bliższym zaprowadzenia
 chrześcijaństwa czasach, naród
 wulki, rządnny, bitny, i nie-
 jęcy, zmarnie ułobkacony,
 nie mógł bez pisma postoi-
 tać. —

In a quiet room, I write this
 to you, my dear friend,
 as I sit here, thinking
 of the days we spent
 together, and how
 much we have learned
 from each other.
 I hope you are well
 and happy, and that
 your life is filled
 with joy and peace.
 I will be thinking
 of you often, and
 wishing you were
 here with me.
 Love,
 [Signature]

Drugi okres, o piśmiennictwie i naukach do odrodzenia
się nauk

Okres historyczna. Na wschodzie.

W początkach wprowadzenia wiary chrześcijańskiej, stan rzeczy i okoliczności same nie sprzyjały naukom. Nie było spokojności, lecz prześladowania wkrótce nastąpiły; więcej zajmowało pobożne życie, jak pisał umyślowe. Piśmiennictwo chrześcijańskie nie licznem były kopie. Dioblicyau religijne piśm. pod cieżką ręką chrześcijańską starych zachował. Encyc. hist. eccl. di. Kobes. Steph. 1944 p. 84. Tworzyła się przeciw ksiąg zbierania książek. Już Paweł S. zaliczył Symonidesowi, zbioru ich do Rzymu przystawie. Origines pisał wiele, a choćby mu nie udało przynieść z Egiptem i ukończeniu 600 ksiąg, zastanowi nas przeciw świadectwu

Maronima

Hieronima mówiącego o nim: quis ne
truncanda potest legere, quanta illi
conscripsit, prawowitości Dryginosa na
 zaproszonym staje się dowodem.
 O własnym zbiorze S. Hieronim
 wiadomości: bibliotheca, quam mihi Roma
summo studio ac labore confecta,
re omnino non poteram. Atanazy
 pisał swoje biblioteki, przez
 now w Aleksandrii spalona, w ten
 miejscu Aleksandrii biskup Jeruzolim
 ski kazał nową, szczególniej
 em listów stawnych podówczas
 mianem, znalazł w niej. Eusebiusz na
 wa ta, syriańska, arianska, i pisał
 naję: w mu wiele była przety
 na do kościoła tych dzieł. Ten
 luy Cesaris: Eusebiusz: ciszył się
bibliotheca, w swej stolicy, która Pa
 pstrali

phitus pomnożył, przepisaniem do niej
 wszystkie niemal dzieła Orygenesas.
 Tej roboty cieniem był Julius Africa-
 nus, i wesoła z czasem do 30000 li-
derow. Augustyn wspomina o niego-
 zbiorze hościnnym w Hippo, i wogół,
 przy wszystkich świątyniach pań-
 stwa znalazły się przynajmniej
 wszystkie części gisma s. i rozciągnęła
 do tej pracy dobierała pisarzy.
 Cesarze wschodni gromadzili tego rodzaju
 ju zbioru. Konstanty lubił: nutriat
artes bonas, proecipue studia litera-
rum, legere ipse, scribere, meditari po-
 wiada Aurelius Victor. Pryorok na-
 zianuski potwala szkołę, w której
 wnowej szkoły robotom. Syn jego
 Konstantyusz pierwszy ułożył za-
 kład

tu ad konstancy popu liban'skiej bibli
teli, która za następnym 120000
 lirya, za Bazylika syfonya. Mo
 nera Tliada i Odysea na smoczy
 czyli też jaskółcejsz siostrze, 120 stop
 d'lugij, stolem literami napisana
 tam się miała znajdować: twisto
 Lonasas w rocznikach Pańs 1686
na. 52. Julian w cesarskiej galerji
 oddzielny kapas miał. Z listów
 go cesarza jest wiadomości o zbiorze
 biskupa aryan'skiego Jerzego w Al
 sandryi, obfitującym w filozofie
 i historycznu dzieła, tudzież najs
 jace dziegi Galilejczyków. I w An
 chii Julian posiadał bibliotekę
 przedmieściu Dapne, która następn

Iovian, za porady, który, podobno dla te-
 go, że przy łowcach pogańskim był,
 spalił rozkaz. Walens cesarz kazał
 chowi rozkaz ad antiquarios /: czyli pisarzy
 ad bibliotheca codices componendas, vel pro
vetustate reparandos, quatuor graecos et
tres Latinos, scribendi peritos, legi ju-
benus. Wraz z ten sam utwór no-
 mierzony dia, g wile pod proteorem czar-
 nością swą. /: Ammian Marcellin /: Teodorys
 utadry pit nym był zbiraczem, ba-
 że mu podchleby pisarzemstwo w tej
 mierze dawali nad Ptolomeuszami
 Nowy testament i niektóre dzieła ajłów
 St. utasna, on reka przepisał, i wstia-
 mcy umiescił. Ten muśiał mieć ka-
 Tuzi w naukowym względku, kiedy
 mu

mu przy wnieciu do biblioteki zło-
 ty posąg wnieziono. Leon przezi-
 niu obrazoburzyca w Konstantyno-
 polu bibliotekę z 33000 ksiąg, wraz
 z 12 dozorcami jej spalił. Niedaleko
 Sofii była diaznica i sycyńska
 tu kościołem ewangelii w złoto i dło-
 giu kamienie o sławnym, 14 punkt-
 owym. Lomejer de bibl. p. 104
 wspomina to z Konasasa i Konstantyna Ma-
 nassesas. Klastoryy Greckie na górze
 Athos, wyspie Patmos, i w Kaffa-
 nepospolite zbiory ksiąg miały. O
 wiadomości w ogólnym innym miejscu
 Szych mniej znanych greckich
 tu, odsyłam ciekawszych do Mon-
fauciona paleografii greckiej

Na Karabachie.

Karagady si tam wieli barba-
 rzyński; mieszkało wszytko sa-
 rdy wady norwy. Wszakże i pomiędzy
 ludami druidycznymi sa mądrości stady,
 niewali oni dobre prawa. Druidy
 Celtów w Sasach i jaskiniach u-
 powszechniali wiadomości o Bogu,
naturze wszech rzeczy; Bgardowie
 i Skaldy w swińskich piśmiach zas-
 kopywali miejsca dziejopisów. Stady
 piśma obzaty si w Niemzech
Trait de moitw Geom. p. 12. Goly Skan-
 dy nawi miady swe Runy, a Wulfi-
 ta biskup nowy alfabet wynalazł,
 którym skrzestł Prunastieni Biblii,
 dla nich przedsiwzięte. W 404 ery

405 r. już pisze Hieronim do Sum-
 jaska i Fretasa w Niemczech:
digiti tractandis sagittis aptiores
ad stylum, calamusque nullascunt
 Kassiodor za Odalera, Herulów król
 w Rzymie posiadał bibliotekę, i
 w Rawennie muzeum, i w klasztorze
 wasieńskim dla urozyci monich
 zbierał księżki. Przed nim Hilary
 477 r. posiadał 2 biblioteki w katolan-
 skiej chrześcijańskiej a listy
 482 r. jest wzmianka biblioteki
 kościelnej, w której Cyryl i Gelasius
 pisma przeciwko Eutychemowi i Ne-
 toriuszowi skopowali. Grzegorz II przed
 był tam bibliothecarum. Zachary
 Papież utworzył siegorbior pod imię
 S. Piotra

S. Piotra many. Nawiadomo do kto-
rej z nich za Madiana l. 1600
alba 7 powszechnego soboru po Laimie
przełożono.

Z papierzami w tym wzglęzie ubi-
gali się cesarz zachodu. Karol W. u-
czony z Anglii powoływał, ażeby Fran-
cyę oswiecił, zabadał szkoły, psau ich
sam przeglądał, i znajdował misar:
"w ubożsi przestęgałi możnij szych,
gromił obo leniwych; starał się on o
pomoczenie słabosz dĩa, żeb mówi
saski wieszczko:

Cunctorumq; sui regni leges populorum
Collegit, plures inde libros faciens. J. G. G.
Nec non, quae veterum deponunt, praeterea re-

Barbara mandavit castrina libello.

De Chodm hist. Franc: scripto: Paris 1626 t. 2

Vitasztozy się gami wabogacal, dla sibi
znaloznita, biblioteka, w Skwirz grani
brat. Umieraieq; postanowil jabe pisze z
ginhard:

genhard: de libris, quorum magnam in
bibliotheca sua copiam congregavit, statuit
ut ab iis, qui eos habere velent, justo pre-
tio puerent redenti, pretiumque in pauper-
is erogatum.” Przez wspomnianie
 jej tym sposobem, wulka nastąpiła
 strata, i zapewne nie mało przez to
 ginęło narodowych wiadomości. Nie ubo-
 wala chey zbierania ich w imyeh Kar-
 lowingów, a bibliotekarzy ich bywali za-
 zem handlarzami, jałmużnikami, i podpi-
 sywali akta: Nouveau traité de diplomati-
que tak występuje na synodzie radem-
 Kłodzkiej opat w S. Denis i handlarz Kar-
 la Tysego. Benedyktyni wistka, w tym
 względn mając zastrzeżenie, i stusznie
 powiada: debemus illis initia omnium
culturae melioris, atq. eruditionis. Fulde-
 sha ich biblioteka była znakomita

Wamli jej katalogu porożebdy dotąd;
 w St. Gallen znalazł się Lewin tylian, w
 Corvej 4 siąg nieswrych, Taryta dziejów.
 O jmych powzięci można wiadomości
 w Singelbauera hist rei libes. O. J. B. Klu-
 niacka ta była zamozna, i tak pil-
 nie strzegaca tych skarbow: z Con-
cylium bazylejskim, siąg z tamtąd, ni-
 bez trudności wszakże pozyczało: in
virtute I obedientia et excomunicatio:
lata sententia, ut predicta volumina
(0055) sine mora mittatis ad nos.

W 14 wieku monastyczna biblioteka
 w Luwru miała 900 siąg, w wie-
 lkiej części liturgicznych, ni posiada-
 dała Cyrona, z klasycznymi ry-
 mowoscion Owidiusza, Kallu, Lukana
 i Boecjusza. Z anglistkich bibliotek

Alquin chwali zakonem przez Egberta
 arcybiskupa w York. Monastium Anglica-
rum zachowało nam wiersze, które
 się nigdy nie znajdowały w starożytnym
 opactwie S Albanus, po nad obna-
 mi klasztornej biblioteki. - Wasmu-
 dla bibliografa istnieją dzieła philobi-
blion, czyli o upodobaniu w siogach, które
 Ryszard von Bury czyli Augerille
 biskup w Durham v. 1111 roku napisał
 /: Jest w Schmid's collect. / mówi
 o urządzeniu biblioteki. Własny swo-
 zbior, bliźniejszy jak innych bisku-
 pów angielskich, opowiedzianej szko-
 larst. Przy katredalnym hoście w To-
 ldo rosła biblioteka opactwa przez
 thymenesa; z niej w dalszym ciągu
 służy Ferricus uzyskał próby pism
 literami paleografia expaniota ordolion

Justus velus

Aurivellius w 1782 wydał w Upsalu
 in 4 dysertacya, de bibliothecis mediæ
ævi in Sviogothia. W ogółe wstrzebr
biblioteki około 16 wółu raze, ^{ty} coraz
 bardziej upada, niewiadomości, z ma
 żywość interesny nastal. Religijne
 spory do niszerenia hesiąg ni małe
 się przykładały. Późno więc obwinia
 my Gotów, czemuśmy nieraz winni sami.
 Hussytfow zatargi w Czechach, płaćco
 wanie klasztorów w Anglii, tija we
 Francyi, 30 letnia wojna w Niemczech,
 koniec nawet 18 wieku dowodem sa
 okrewistym.

O narodach oddalenijszych.

Araby najpierwej w okry w padają.
 I u nich surowość pokrzy na się odży
 motwosców, a jezdyk od czasów Ma
 hometa już się wydoskonalsi, wi
 drujemy

dniemy to z horamu. Omar, drugi po
 nim kalifa przez 6 miesięcy znalazł
 nimi w Aleksandryi dziegami, których
 400000 był miarą, w Palmi palić
 zaś; lecz toż 799. gdy Abbasydy ka-
 lifat ogarnowały, Harun al Raszyd i
 al Mamon, przez miłośni nauki zma-
 zali tę plamę. Wszę w zglebie na
 różn. wiary, ściągali do siebie u-
 czonych na dwór Bagdadzki, i w ich
 łun nakłodem sprowadzali hebraj-
 ski, syryjski i grecki tekst, ka-
 zali je tłumaczyć ju arabsku;
 tym sposobem zapas ich naukowy
 liczył w to i dzieła oryginalne,
 wzrost tak Salu; w tedy w 12 w. w
 Saladyń wzięt Egipt, w palam wali-
 fow fatymitów, samych świąż arab-
 skich znalazł 100000. Inaczej był
 i porównanie

i prywatnie biblioteki; dowodzi przy-
 tem Ismael Ibn abad odmarzając-
 ego uwerwiania sobie na dwor pol-
 ski, że do Sadunku ksiąg swych 400
 wiał blaszów potrzebował. To dowodzi
 i kuzba, autorów: wszak at Hafiz po-
 dał kuzba, urzomych mężów wzet-
 kiego zdrzajw, alfabetyzmu ułożona,
 18859 nazwisk zawierająca. Original
 tego rękopismu ma być w bibliotece
instytutu Bononijskiego, kopie w Wa-
 tykanie. Zamitowanie siąg przesto-
 bregi: Apykii, doscignęto Hiszpanii.
 Gdy Karol 8 wziął Tunis, Mulej
 Hassan niczego więcej nie ratował,
 jak zbawienia biblioteki; za któ-
 re, powiadał, chętnieby oddał miasto
 całe. W Aguzze Dej oharat Jeru-
 uin zbior siągich, w którym stu-
 markowego

małego ju Turku Tomasa a
 lepsze nad wszystkie przesosił. W
 Serii miała być biblioteka z 320
 isz, rok, 1760 r. miał ja Cesarz podzi-
 eć między hadzyc, czyli sepczów
 po provinciach. Maurów skarby
 w tym względzie skarżył traktat
 Abi Baheta Mohamud ben Kairas
 iż w ten brótestwie było niegdys
 70 sal publicznych z kungami,
 sześćtych był zbiorów w Eskutya-
 lu, bez porównania liczniejsse
 przed porzatem 1671 r. - Michał Casiri
 powołany z Rzymu Metronita, w
biblioteka arabio-hispana escusial
is opisał 1851 rękopismów. Experi-
 w Konstantynopolu wspomina
biblioteki arabskie ju 100000 dukatów
 jeden

jedną 400.000 cz. r. cenioną. W posiadaniu Amusał
 10 mił. zrużycie biblioteki austriack cesarskiej got-
 lich, ukazywaną w Tesaju; też, Foderini z później-
 szych czasów, w swim dziele: literatura hiszpańska,
 mówi o 15 salach bibliotecznych w tej stolicy; a
Musadga d'Orson duri ich przedstawia w ope-
 rach, a pierwszy między: tableau général de l'em-
 pire ottoman, pokazując nam, jak wspaniałe uro-
 dzono. B. zbiorach chrześcijańskich były prowadzone
 nowe wiadomości. Cesarz Abisynii, przy zbiorzeniu
biblioteki w Tunisi, przez kupców ściągnął wiele mił.
 rabyć. A. czas fronauy podawano wiadom. kę-
 konje i klucze od biblioteki. Na goście Amada w
 klasztorze S. Kuzja, przycisnął się, wiele podarunia
 zbior. świąg, od królowej Salby początek bieżący: król
million kmem jakoby wynosił, i nie brakło w nim
 żadnego z dawnych 90 ksiąg. Liczny stan nau-
 kowców w Abisynii, przez Ludolfa i Douca po-
 wiadczony, to wszystko podaje w wątpliwość.
 W Chinach lepiej się dzieło; tam biętość w na-
 ukach, nadaje złachach i urody. Licz. dzieł
kanaryjskich kuigi, to w piśm. hong Fu Tia
 i konfucius; Meng-Tse; Mencius i dawnie uro-
 ni, pomnożyły logia i kommentare; tak iż cesarz
Tai Tsong w cel uroku, już 800.000 świąg u siebie
 liczył.

liczył. Takie ta darsi wzroba dostad, kiedy i kraj
 uscy i Sequici byli pisali. De Hald t. 3 p. 326 p
 swiadca mnogosi bibliotek uspaniale or do bio-
 rnych, z niezlizconim uag mrowstwem, w Chinach
 sa wiedzi o katajskiej, japonickiej i t. p. bibliotek-
lach bez podosuzajacy bez dzieka filozoficznego
 tak lubili co zadziwajacego powiadzie.

Poczatek lepiwych czasow.

W polowiu XV wieku swiatlo nauk zajasnielo
 w Europie. Opakowani we wloszech studioda go
niemi, porowioda knam z Grecyi ucichajacych
 przez Turkami uczonych mezcis, ktori zgdzi po
 wiazayba siqz kora lubiaczym i uspiwajacym
 ubi. Dant Alighieri, Petrarch, Bymohotocy, i
 t. d. powiadzi Dolacjusz, wiekuz nadali splat
 tron jezylowi ojczystemu; klassykami łacińskimi
 mi zajeli się, przez nich dobry smak urosny
 Doumus, Valla, Bracciolini Biondus, Aeneas
 uis Vicolsmini, Platina, Politianus, Vilius
 dandda i Marsilius Ficinus. Zajelo się rowniez
 i grecky naukososiq; Chrysostomas, Gemisthus,
 kardynal Bessarion, Gaza, Aegypocypulus, Sier
 z Trapezunda, Chalkondylas, Konstanty Lasca
 ris i inni Grecy, swe zapasy uagz upowoo

dzili z sobą, a iżycie się: i porynajmiej sposob
 ubrymania życia naszego, znajdował. Klasykoy ba-
 zylianow powiadaty wiele gorclich ohojismow,
 a pomiędzy niemi o adhości; tak np. u s. Mikołaja
 w Okranci Dissation wynalazł Sinhua Cala-
bla. Szonice listoch nie musgly obzaj być wido-
 wan silachetnych; wplynęły one do Niemcu i kar-
 dynadem de Cusa czyli hoelsem, i dominikanem
 Schwasem, Meuselem, Reichlinem, Eszmem Ruck-
 rodamcykiem; do Francji i byrnatorem Rubikom
 Saguinem, Dudenem; do Hiszpanii i kardynadem
 Simanem, Kabitay, Ludwikiem Dives; do Anglii
 i hoelsem, karclonem Tomaszem Morus, kardy-
 nadem Reginaldem Volw. Władcy państwa chrystym
 nauk pomuscniczą ożly podali. Dość wymiaru i pa-
 pielow: Mikołaja V, cesarząd sciągajacego do
 Rzymu i uczonek i ohojisma: który za hoelsoj-
 stwa ewangelii s. Makusza, nie wahał się 5000
 ofiarowac; Sindhua W, który i sam był pisarzem,
 walykan'skij bibliotekę pomusczył, i Małynie życie pa-
 pielow srodlic pomusczył; i Lesna et, k silachetny
 dawał, porzyciela oymachowcow. Jego sławionim
 jakże wiele ohojismow i wynalezienie i oglosze-
 nie winnismy. — Z Cesarzow Fryderyk II. mro-
 goste sciąg z arab'skiego i gorcliego, a pomiędzy
 niemi

niemi i Arystoklesa wytkomamijsi kazad, publicy
 wchaly w Neapolu zabawad, wiele cyklad i piwad; do
 rot III uczoney i ziqi najedalniejszych mejsa do ro
 usej wreschicy w Madze piwodad, obecny bywad po
 viderion, i dwufojenstwa akademickie nam nalicz
 wozad; Mawymilian I, ktory giam uczonei moie
 byc nazwany. Nie najlepsze skrymawory wycho
 waniu, sobie winier byc arystok. Obwonaq wiad
 mwie nechy piwodad, acud jaz w uczoney, wiad
 im przyszkp. ozywiad, wyragadad, podroie po
 kimerach pod uczoney uwgladem rozgad, i po
 gnad, wynajduwai skadonjha akta niemieckie.
 W uniwersytecie wiedeckim, ktoru za niego
 przydano collegium pschadam et mathematico-
um, znalad sig Dalbin, Vadian, Celles, Caspary,
 Caspian, Carrez, Filip Gurdel i t. p. Sawa roz
 wet piwodad: Theudank wozk Kurig i w
 le niepokonczonych dziec, w radowodraj bibliote
 znajdujacych sie, niezapomczonem saq dwuodem.
 Godwin jezese wspomniecia Alfons adragonid
 ktoru ozadbi dziec jako najdrozszym byc
 upomieniam; on klasyczny radowosytko lubo
 uczoney wspiedad kojnie; Robert sytylski prz
 jaciel Sekadcha i Kofacago, temu nauki byly
 drozisz, ariisle korona; Pancerak i Krod par
 uwb,

ruski lubiący rozprawiać o rzeczach uczonej, spowadujący do Paolja nauczycieli greckiego i hebrajskiego języka, rozoyicił kwilewskiej doufasni, Notesta Alfana hypogoga przedwzuszuzim sam się nakładcy przypadający, Stuznie w swym kłaju ojcem nauki zwany, Mateusz Krasin węgiewski, który uczonej kyle do Ofri zaprosił, po monaszeremu obdarzył, w Staroncy; a pisarzy ciągle utrzymywał, dla porzeji wywania dzieł najlepszich. Staroncyo bowiem była wkrzes Muz przybytkiem; dla których Medycynow dom kyle czynił stadani, a wczególniej Kozmas i Wozyniac. Kozmas ich dawali się skadać uczeni. Mogliż nauki pozostać i nadal w takim stopniu przy takich widnowiach, przy takiej zachęce.

Trzednowi porzeji wywania sie ag.

Nieumiejelni pisarze dzieł liczne popędzali Bledy, już cyces żali się na to. Kęlopisemes w kwozani było nadto pracowite i długie, kwozera kiedy nuczimy do na dzieło jakie nabożne, w kłowem na podgarniu najpiowej linijki wiezowow czerwow jak najroźniej skoiłone, wielki likny obwódkii, a przy najmniej piowera kwata kuziej obdarli, jainiją laxum i innymi farbami, sobrem, zotem, wykunizonożia, w odmiennych cossach wadobach, ozdobach. Tak więc przy wzgląd na psta

z maselną i pielną dżudą, za humilię, kapelanów
 swemu kłabina francuska w 11 wieku, po 100 omów
 puzericy, żyto, jagły, srebro z kien i pielną dżudą, nie
 dnośtoćni wsiela. Dla kardynała Piccolominięgo
 skupujący sięgi Donat Lucijavoli za Sławnych
 ledei zycia Włodatcha 80%, za listy Seneki 15% na
 drogo być sądzę. Antonio z Waleorny Wusiwęza
Poggio nabywając, za 120 sztuk złota majafel
 zastawia. Sagwinowi concordantia biblii odta-
 piono, gdy wypłacił 100 zł w złocie

Mnichy jedynie w tym względzie pomagają, pierw-
 cali się, zwykle samym tylko ascetycznym, liturgic-
 cznym i teologicznym dziełom; ani więcej licznym,
 ani obfitym i w innych rodzajach mogły być skła-
 pić. Ludwik III elektor palatyn nabę posiadał
 150 dzieł, uniwersytetowi hejdelberskiemu posi-
 adani darowanych. Karol IV akademii w Wiedniu
opisał 114 codices, Jan liqre Derry chlebi-
 się, z mias 80 liczki, a opisujący je Święty
powiada: il n'y avait que les princes et les
grands seigneurs, qui puissent faire des libres
autres, et recompense la peine des ecrivains
Engelrecht Maximiliana l nauczyciel du
chouym 80 tomow odkazał. Cały zbiór sta-

w nego prawnika Accursiusa skadał się z 20
 sztuk; nie ujął się pomiędzy nimi capitulum
in nawet. Dla acquiror Honorii byli statio-
natii, podług lany przez ewangeliczną posta-
 nowienie, ujętą przez się do cyfania lub
 porządkowania.

O rękopismach.

Rękopisma dochowały nam całą uroność
 i kształtność; przechowały wieki, niebezpieczeń-
 stwa wojen, pożarów, zalewów, uchroniły się od
 mólów, pleśni, gnioty i złośliwości: niektóre z
 nich przynajmniej. Są pomiędzy nimi ciekaw-
 nieznane albo niewydane dotąd, ważne pod wzglę-
 dem porównania, pisarza lub pisma. Są druko-
 wane z nowemi rękopismami porównywalne.
 Wiele się znajduje także na doświadczenia; kiedy ich
 jest więcej porównywa się ze wszystkimi: stąd
 powstały Klasyczny i inne wydania; tak
Stawia do edycji polskiej Wławiwa 1728
 in f. 17 rękopisów, Düne mann do Laktancju
 w Lipsku 1739 in 8o 152, Costius do Laktana
 tamże 1726 in 8o i wiele się więcej jak bo Kodex
 Rękopisma niektóre przez, jakowśi zmiany, wpły-
 wania uboczne i opuszczenia sfałszowane zostały,
 przez, niewiarygodności lub powieści miejsca niektóre
 profanizowane, niezrozumiałe, dziwne, cegły
 mowy odczuwane, głowy w tekst włożone, a
 uchybienia lub niebezpieczeństwa podobne powstają,
 piórnicy lub ostatnich list nie dostaje, z umi-
 lu exemplarzy jenen czasem tylko imię pisarza
 zachowa.

zachować, albo psawdziwie zamieszanie
 podaje. Potó wny usaria he własciwosci, wytkazy
 sie, jak demystry, przysawli z wdawnej głowry, ja-
 bich się nie sąz dopowrzczano. Nagannaq uaqz sz-
 czq; ze naktóre podexa ps wydokowaniu tak za-
 niedlano, ze już ich kóaqz wynalezi nie podobno
 wszakże i w k'm samém wpsaw najzry cor' lapie
 powryta, dawkize, co k'o nabazny opawid lub
 qmieni. Im dawniejze oflowpisma, k'm zausaw-
 wie, zudawzqa; gdy nie wydane, jedyne, wazna
 z przedmiotu swego. Im bardziej zbliza się ko-
deu do zupelnego czuwoboku, im wydekorz po-
 gamin, k'm stawry by wa wytkle; goczka oflo-
 pisma przed zainitkami piawszestawa majaqz
gamawne nad papirawemi. Zblizajacy się ba-
 dziej do czawow autoda wazniejze, ni zchazy-
 czqz przepisywania. Wialka, czuwobokazna piaw-
 zudawzqa, gdy zlotk lub sebtora, pdmnaqa nakt-
 awni waktwi uiggi. Wzopada ona sównie pze-
 ozdaby, oprowz, powzeczniejzy wytkel idaw-
 go poriadzqa, pzeqz powównanie z innymi oflo-
 pismami. Znowy i miltawicy k'leu waktwi
 ich skanowu mogqz. Najstawsza są bez opdaw-
 niemi pozrywane; w przedmiotach swizkich
 wszakże

wzrostu, wosłotnie czerwona makroja obwinie. Yo-
 zniej nastaja obrazy zbawiciela, M. panny, aposto-
 low, ze zlotem, srebram, kosciami stercowej lub malowa-
 ne na szedre. W III i III wieku drewniane okna
 ki pojedyncze padgaminem, we wrodku i po rogach
 mozejnie przydawano perle; azebym dotykaniem
 nie psuda sie opiewa. Nastaly potem biurowe,
 niebiurowe, czerwone stony.

Znajomosci rękopismow nabyć można z kata-
 logow bibliotek; ale nalezalo by, azebym wszystkie
 tak byly opiewane, jak gromy Lambeka i Goltowa libri-
 oteli wawonskiej, Dandinego florentynskiej, Castrova
 wchynskiej. Przydatne w tym celu sa dzieła:
bibliotheca librorum manuscriptorum Sequoyi
Salbe, i bibliotheca manuscriptorum benedyktyna
 Montfauconna. Zredmowu tych wydań, ktore podlego
 rękopismow zrobitom, czestokroć dobre opiewania ich
 zawieraja. Do pewnego w tej mierze sadu potrzeba
 wieloletniego zajmowania sie nimi, wiecily rozwa-
 gi co do ksztalte i wielkosc libel, pisowni, skrocon,
 porostankowania; potrzeba niepewne porownywal
 z temi, ktorych wielkosc nie wazplywie ogarnajony, do-
 ciska podpisow, not bliższych. Wiedziec nalezy
 i to, ze nie jeden późniejszycy czasow pisarz sta-
 dal sie nastawowac dawne rękopisma; ze nawet
 po wynalazku druku fabrykowania rękopisma, az-
 by je

by je bogatym a niedoświadczonym przedawcą miedzi
i nikom. Powiemy więc kolejno o różnych okolicznościach
aż do powstania doku, z tem zastrzeżeniem: że od o-
gólnych w tej mierze wiadomości wiele może być wyją-
tków, przez wzgląd na majuskułę i charakter od-
piszących.

Receptura hebrajska, grecka

Parsiska.

Hebrajskich receptur mało jest nad starożytno-
ści, chociaż lat starożytnych. Najdawniejszy ma Yer-
tsach damirichanow w Dononii, który żył w Senar²
w zakonu Asyryjczyków około 1300 roku, już jako stara-
żytność offadował. Inno są opisanie w Blanchina ewange-
lium. Wysokie dady umiędzy, aże nigdy, znawca
są podjęte, wola z usnych dawodow istotnego w
nie powstania. Głównie ich mało są różni od divinijer
za najlepsze receptura przechyła, która wyraża się
na wschodzie, dukał są wale wygnani z Asyrii
żydzi.

Najdawniejsze greckie receptura są z konica v i vi
wieku. Takim jest damch z 1. dziegi Mojżesza w 2b
tab in fol. neapolitański i konstantynopolitański Di-
skripts w cesarskiej bibliotece wiedeńskiej, kadyj¹ w
tykańska i londyńska biblia. Likory są uncyalne, w
są czworokątne, czwicią okragle, jakie by waja w
napisach lub na murkach. Słowa i pisany nie

af uncyalne likory wstawione tak są mają do stopy, jak uncya do dawniejszego kurta, to jest jak $\frac{1}{12}$, koraż uszaleńie tak
nazywają wszystkie likory wielkie, paraffone.

Tęże, bez użycia oddechownika i porostanów. Za-
 cęto zisai urozami, każdy basen wędny lub nie-
 wędny, od nowej litery zaczynając. Tęże, napisano u
 starych interpunkcyjach. Anjstofanosa grammatyk z Di-
 zancium, za czasów Włokmensza Epiphanesa, za-
 częł używać krępli nad ostatnią literą, pod nią, która
niej, w znaczeniu myśł wędną, nie wędną, albo ma-
 te użyciem do mowy. W VIII wieku zaprowadzono
acenta i spiritus, mianowicie do spisu i dla
 uczynienia, nowego języka czasem tak znacząca dawniej
 użyciem. W VIII i IX wieku litery użyciem
 stały się dłuższe, wjznie, w niektórych użyciemach
 pchylai je zaczęto ku prawej stronie przesuwać. Za-
 czętowane litery malowane przedstawiają ludzi i
 zwierzęta. Calligrafowie zaczęli wkrótce dla przepie-
 czenia i przodu języku nastawiać Kolady użyciem
 czyli Tachygrafow, wiać litery wiażąc z sobą, tak
 że użytkownikami literami, pisano tylko samych
 wydziałów. Użytkowało się takowe mniżej wia-
 żać pismo, aż do 12 wieku, potem nowe ostat-
 wyznajdai zaczęto pisać i skodowania, palgo-
minowe kodowa skodowai, ażeby w innego napisai;
 a w naszych oczach mniżej częstokroć to jest wa-
 kowa, w napisano pójście, jak to ci użyciemono. /af

Podobnie, się dzieło i z łacińskimi użyciemami, stąd powstało nazwanie codices scripti: tak wynaleziono 1776
 w Amst. Linwinza; są podobnie stady wyższego Lufana w bibliotece wiedzińskiej, który użyciem musiad mniżej wa-
 nemu dziełu.

w tymże czasie okazują się z bawedrianczego pisma
hidra, bombicini, a od XII wieku greckie pisma aż do
 wymalowania douku odznają się pomiędzy sobą coraz
 bardziej charakterami. Próby greckiego pisma znajdu-
 ą się w Montfaucon's palaeographia graeca, Blot-
china evangelicium.

Z pamiątek te są najdawniejsze, które są najbar-
 dziej zbliżają do napisów na kamieniach i monetach.
 Do takich używano liter uncyalnych, cubitalnych,
capitalnych i kwadratówych. które potem na tytułach
 i poetyckich literach od pismem, jedynie były użyte.
 Miałe używać Hymerianie przy tem trochę młodsze,
 i dwie małe okrągłe pisma, z postaciami od powiększe-
 nia nie małe odmienne. Z insepunkcyjną było drugie
 jak u Greków. Z poetyckich żadnych znaków nie uży-
 wano, albo po każdym słowie ładnie punkt jak
 na kamieniach, potem z sprowobami jak u greckich
od pismach, na koniec za sofoklarem krótka w. Al-
kuin; Wanuffid dokładniejsze przeobrażeni
 w krótkich zaprowadzili. Władziwa krótka cała
 sta wielką pismem wymaluje tytuł do V wieku, w któ-
 rym poza napady ludów całe sie każą. Mało
 nam śladów jego pozostało, próby użycia można
 w Mabiliona de diplomatia, i Desveta de
nica gotticensi. Następująca dawny obyczaj

Święci sięgi osobliwie, są aż do VIII wieku. Mniej-
 uszego pisma wstępy późniejszy nagromadzili wydaw-
 cy du nouveau traité de diplomatique. Charakter
 wysobiego wieku skanowia, głównie uncyalne i piot-
uncyalne litery, ae oe zamiast æ œ później
ε i ε proste, ϣ i jedna, ϣ wiodku i z
 dwiema, i bez ϣ do końca XII wieku, gdzie
 się pojawia accent, w XV wieku dopiero na
punct promiuniony.

Gothic, longobardzkie, frankonizkie
anglosaskozkie rymskie.

Madego rymskiego pisma odnozą, jest: goc-
kie, longobardzkie, frankonizkie i anglosaskozkie.
 Gd Rzymianie uszyli się oni pisać, albo na ich im-
 ni osiadłszy, dopiero się wzięli do tej ranci. Nie
 wale wprowadzili; i tak wycy Rzymian w do-
 wiedzianiu wstawa. Godowały się poswinicy, w-
 saz bardziej odskypowano od piowiaszkowego
 rozódza.

Goto wie ni wprowadzili z sobą do zasvojowa-
 nych krajow, ani dawnego rymskiego pisma; ani
 mto drugo, jak i biskup Wulfila zaprowadził.
 Iak w jednych krajach powstały języcz-
ni.

af Rumian pismo idaje się, i powstało z wulfiego rymskiego.

narične pisma, kterých prvoby zachoval Hilke w die-
 jach Hjalmasa, thesaurus vetrum linguarum septem-
trionalium t. 3. Osari 1703 p. 129. Somijdry Norwegia
 namí mědvej w XI wieku pismowými byli pisaná-
 mi; odłog mowily wj ogłospima. z woli kóla
 durskiego niektóre z nich ogłoszone siviatu. Wj-
 ty już: islandzkie Landnamaboc czyli Odigenar w
 XI wieku zacczety, od innych dopedriany 1774 w 4°
Kongu-Huggu-Siu czyli kóle wshie zwirowadło
 w III wieku 1768 w 4, Knystra Saga, czyli o nauwo-
 cenii Sularny w IV w. 1773 w 8°, Heswadawaga
Jiije Stovóra i kóla Heidryka 1788 w 4° Tay-
zacczona do nich praba pisma. Wulfilaniskim pi-
 smem mozi nie wiczej nie bylo pisanu, jak wy-
 mowony kóla sweltruf.

Ostgocia we Włoczech nie dlugi czas mieli do pi-
 varia ogłospimow, wskótka po nich nastali do
 gobanowcie; bez West-Goci kinspanicy tem sw-
 bodnijszu, mieli pisy. Wiedli tam w V wieku, k-
 dy wymowke pisma upadato, z VII zacczety pisa. Ta-
nro w palaeographii z oddaje kopy pisma wsa-
 za: fussivo, cyworokafne i ohozgla, ostalnia do
cyfariania najdat wjusz. Kajdago z nich daje po-
 by, wjusz, ja, i w nouveaux traits de diploma-
tique. Wjuszoga czyli tych ogłospimow just k-
 gierma,

giczo, ni malo ich posiada kapitała katedrańska.
Na soborze w Leon 1091 i Barlowo pismo natomiast
zaprowadzić pokona; lecz usunąć pierwszy ciąg
grzyło się do XV wieku waha.

Longobardowie panami wioch w VI wieku, pa-
nawani ich mało co więcej kwato jak 200 lat;
pociesz, większa część ogłospimmo wiościach, aż do
pudowy XIII wieku Longobardowie nazywana.
Kapitałne litery z rymskich widocznie i małe
z, mnijszego, curio rymskiego pismo, pomno-
żone tylko dodatkowemu zagwami, i do cyfania
kudra. W nowym bractwie o dyplomacie, tego
pismo wrocy moźna widzieć. Skur znajduje
w VIII wieku dotychczas, w IX i X cyfrowi pi-
sma, w XI gubare litery i skoceria, w XII jedy-
nie więcej skoceri, wielkie gube litery i małe z,
skociego przedtem ni było.

Francuzi najguzzy Galliz, znaleli tam również
małe i większe rymskie pismo. Tworzący się cha-
rakter w ogłospimach od V do VIII wieku nazwany
medoingulim: mały, curio rymskiego, barwa
kudry do cyfania i Francuzi go varri barba-
ryczkim zowiaz. Kasol w. i charakter poppa-
wił widowad, po flawystach odblewca do
galligafie zachęcał: gład hyle foverow pizłnych,
dziś

dać, jeszcze dobrych bibliotek. Ulepszenie to działo
na Włochy, Hiszpanię i Niemcy. Otprida mniich, Woj
Jerbusga w XI przełycze Romanerii ewangelii ka
volerisliemi listami pisał. Co do wzrostu pisma ru-
mieckiego do połowy 13 wieku, odrydamy do tego
zreszta kaiki de diplomatique.

W Woytarii Anglo-Saxoni zastali rymskie pi
smo, a postani od Borgona W do nawrócenia ich
rymscy kapłani, z sobą, je równie przywieśli. W
VIII wieku anglosaxoni charakter już się uho-
rył i szed do X. Upadek jego zaczyna się, ku
dy Anglia, Normandowie oparowali; który po-
stawne rymskie, cył kapłani z sobą, naniśli.

Od XIII wieku wzrostę rymskie piśmo, wó-
wnie jak i nauki. Likey kapitałne zawożę gloro
podobnie jak made: porządkami, przedsięwzięciami
lub skróceniami przepisami. Scholastycy, już
ści i lekarze, dyktowaniem zgodnie wiel się
do tego przyuczają i muszą się skracania. W
prawo smaku z koniec XV wieku nazwano to
piśmo gothicam lub monichowskim. Diś wzro-
stka niemal europejski ludy, wyjąwszy Niemcy
do rymskiego wróciły się piśma.

Relewioma w Polzce.

Od 18 roku życia Hasiąg wiek mój przy Ład-
 ucie Czarkim, poświęcając mając sobie zniechęci
 do wos tworzących się jego zbiorów, kiedy przyka-
 nię i przepisywanie historycznych ułożeniom,
 naszej tworzących się ojczyzny, ułożeniem jego
 było najgorszym: otrzymałem uszko do biblio-
teki rządowej, do publicznego i sekretnego ar-
chiwum łowoniego, do metryki likwelskiej. Z Czarkim
 zwiadowcą klasztoru, ich ułożenie. W roku
 20 lat opisałem systematycznie, ogółem i w ca-
 łości 1550 foliów po większej części ułożeni-
 umiennych przychodzą biblioteki. To nieodradzawa-
 nym zgonie dotychczasowego, jeszcze lat 18 po-
 święcałem sobie ma zdolności, nabywszy zbiorów
 Czarkim, z Adamem Czarkim i kłopotem. W puda-
 wskiej dawnej bibliotece urządłem 500 nowych
 ułożeniom; w świątyni Sybilla i gotyckim
 domu 200 z obiadem ich uporządkowaniem, da-
 jąc do nich opisy. Wskazywałem do kolewca opra-
 konytami się, nieca w sekretnym archiwum kło-
 tennikiem, po przyjeździe powiatem, tyle u-
 czyniłem z nami w drugiej lat kolei, mającym; za-
 wadłem ułożyć o przepisywanie, ułożeniem, co do
 jasności

objaśnienia dzieł naszych przydatnym być mogą
 dziś, przy bibliotece publicznej, i szczególną klasę
 takich powstaje, umieszczony; nie spisanie
 zastawczy okupienia, do nich okazem się, na
 pozost. Na skonałem jeszcze tej pracy; wszakże
 uciążliwie pochlebiam sobie, że nieco z okupieniem
 naszym naszym jestem bezprawy: wielką całą
 nad kim się rozciąga, i dozwolę przez zbyt ma-
 wiałość w tej mierze uciążliwie postawiamy; wa-
 niem doświadczeniem, czytaniem dzieł o tym po-
 miocie habejgich, nabyłem cośkolwiek uprawy
 w ich rozpoznawaniu, opisywaniu, korekturze
 i nich i przygotowaniu tej kolekcji dla innych
 wprawdzie więcej mi nie dotąd historyczne ma-
nuskrypta, jak historyczne zajmowały; ko-
 na te porządki dla mnie kole. Na pod wzglę-
 dem bibliograficznym jedynie porządku
 zajmować się, niemi, wszakże i ostat sta-
 nię gromadzonych, i zatrudnień obecnych,
 na mi było skupić i uwytylować w tym spa-
 bie własnie, moje wyobrażenia i jakiegokolwiek
 wiadomości. Owoce tych trudów i upamiętnienia
 nad okupieniem w Polzycze, wam przyro-

Wgólne

Ogólne wiadomości

W ogólnym naszym dawniejszym bawarskim, północnym gotyckim dostatek się chadafes otrzymał lub podległy, na koniec wiejszy: który u nas oddzielnie ma cchy, pewną, iż tak powiem nas odowoi. Szyk ceski w odległych wiekach do niektórych banzacki wzięty, przez długi czas, a w waiściejszym edawerianach, do końca panowania Mariewca Augusta Pałicki; od Lygmunda Augusta polski w koronie, ruski w Litwie i na Wołyniu etc.

Na kamieniu, marmurze, nagrobki pirano; blachy żelazne, srebrne, staliowe, cynowe i najpiękniejsze, szkła w kształcie osób i przedmiotów, i przy złoty daniu domów: a przedtem pierscionki tytułu, herbowe zaprawne. Vasgamin, papier bawędniarski, bawędniarski, i sam bawędniarski, powieszonym ogólnym naszym materyalem. Aklamant czasny, czerwony, kolorowy; illuminozowanie ludzkiej twarzy u nas obywateli, w wojsku i panewskim nie wyśmiewają; to, które dziś biblioteki nasze zobowiązane, pochodzą zrychle z tych miejsc odległych.

Formal jak w zagranicznych miejscach, opisawa publika, banewchy podobnie.

Rząd piśmienniczy w Volzces
epoki i podzieli

Wzrost cygli przegląd widoczny ogólnym nielwa,

niewła i nas liczą się od 1000 do 1350 roku, stan
jego święty, czyli obfite mianem się uchojstwo
od 1350; później wynalazek złoty zastępnik koni
nowe tworzenia uchojstwa, i już niektóre były odnogi
i w powstych obfitych, jedyni zajmowali się
jeżeli musieli.

Uchojstwo i niektóre podzielić u nas mianem: na
ligijne, obywatelskie, szkolne. Nie żeby te oddaje
miały z sobą, żadnej w nich i nigdy uchojstwa
sici; lecz że to są, cechy ogólnie, rozróżniające pewne
złoty, zaktwiercające pewne stany; podział ten u
praktyce, koniecznym. Daje on razem sposobność
zaprawy wania się, na uchojstwo i niektóre nasze
z wadliwych stanowisk, zgodny z istotą, naszymi
obfity być może w wytworzeniu wszelkich o
wiadomości.

Uchojstwo i niektóre religijne.

Podobnie, jak wreszcie klasztoru tworzyły u
nas uchojstwo, i tworzyły je coraz obfitej; czyli
to przywodziąc je z sobą, w miarę przybywania
z nim widzących, stając się, mianem, które nigdy
posiadali we włoszech lub Francji, które ich z
nam lub klasztorom były konieczne, upodobane,
przydając do tych ogólnych, powszechnych,
zwiększenia później i te: które były miejscami
ze tak

że tak powiem, potrzebny. W pierwszym miejscu
 berdygłynie, czarkosi, kamieduli moją największą
 rozległą, później do piwo michowici, a później je-
 suru jezuit; piory, franciszkanie, bernardyni, do-
 minikanie, bazylianę, z którym jest wielki, w pier-
 wszej piowicie jest, zamykają się ubiegai i tymi:
 którzy ich poprzedzili, którzy tu piowicie nie wa-
 żelić nie mieli świata. Berdygłynie w dotychczas
 nie wyodrębnił wają uctonawiają, zagłębiania i
 walcówia, poradzą i uctę, i wykwatowia, w pa-
 cy francuskim. Nie tyle uctonych, byle zaoli-
 wych, dowie było poogda w te odległe szefy, po-
 między ową dzień nichoresana, Nawstoriani,
 staurianie kaci odłow, klasztorów, lepsze jest u-
 prawianie, zakładanie ogrodów, a pożytkiem dzien-
 ne i naene modły, potrzebni chorowianowie, zaj-
 mowały ich życie makryotrie, duchowni, a ni-
 gdy powie umysłowo, scienhifikacie. Wyższam
 z tego mrichowia ogółu Wielebnych opatów,
 i tych. którym powierzano dyceceye, którzy do bo-
 ku Monachów pswołani, miuowali sobie porusza-
 ne i polityczna diadania. Ci z wyższą kultura
 i uctę i najwięzmi sława się mogąc, wychodzi-
 li z tej szefy, powracali chwilkowo albo raz-
 wra mrichowia, zakonowi i duch uctadajacy
 nia, przechodzili w zawód oby walczeli i spoczą-
 me

mu wotywali. Świadcy to były, luminarze wanych
 zgromadzeń, uznawane się wysoko, bryzący ja
 sno; kiedy grun, że nie powiem młotek, w bógim
 kraju, wśród słabego ale prostego ludu, i z na
 des mierną świadką być podziwiany; żarliwy, z
 dych uim przybyły, arzący swoje, pogadzający
 mijsowim, kruszył białawy i wszelki pamiętki,
 żadnego ich nie zostawiał śladu; nie rozumiał, ani
 uczył chętna mowy i chitow, swój przywód język
 nie zajmowały go tamże, nie wycofaje, obcy, że
 den wędz spręceniści, swoje tylko widział ustawa
 nawyknienia, swój sposób życia i doświadczeń
 go przytywał. Religijsy to najade, zawojowan
 duchowne, z wypełnieniem całej jasności i um
 stowij: który chociaż niezbyt i oblat wzmętki
 w waki czuły, w zajmowało dotąd sedca i przy
 cia; że przywód wiady i jej moralnoscia to
 czysta, że ja wspinał pobożnym i przyładnym
 życiem, że wiele nauych i przydatnych rzeczy
 nauczał; cnotliwi, doświadczeni przedkowi na
 nie tylko nie powięli wrochu do owych przych
 drow, buonyali wszelkiej naodowosci, jeszcze
 ich zamitowali. Dyda to chwila, kiedy luna 20
 chadu, gawida dawną romę pótawy. To nam wy
 jania: dla tego z zaprowadzeniem chorowian
 skwa i pisma, różnie wszelki ślad poprzednich
 wiekow,

wielow, i glucha o kim milczenie, albo nauki owa
 tylko wzmiąca; mrocy się porażeni, niejesności,
 nastaje cudziemu, czyżna; gąsnie w piśmach język
 nawet ojczyzny, zaszczerpa się, dąbia i w modłach
 do Boga, i w urzędowych diadaniach, mało nie
 w potokach życia. To upłynięcie wieków dojrza
 odbiło się masy narodowej, dźwięczna echa i za-
 buwka na nowo. Ach! gdyby ci apostołowie
 żyli, tak uporczywie, tak gwałtownie przysięgi, doł
 przynajmiej i uwielbionych owców, które
 przynowili w dacie, zachowali i k'leśnią, lecz
 na tej ziemi wybijają, p'łanki, i to ziarno gwał-
 taw; jakże bylibyśmy im wdzięczni, jakby to wa-
 kowało przyznawania nasze z epoki powłokre-
 ścianistuj. Lecz nieletowia dła nas, zaboronni
 za swojem, dowie im było sprowadzić z Romaji,
 w'och, p'żnij i z niemie dzieła do b'wialnych
praktyk i piśmas, albo z oównym niemal do-
 stając nabładem pałgamin, nie mogąc mieć
 w'ielaruch niag, nowszych, już powiadane p'ze-
 jiwych dla innych klasztorow. Z inwialnych
 dostaje się w tym pierwszym periocie: Ro-
cyusza zbiór wiadomości, fontachy o Al-
sandze w. i sprawach rymskich swiętych ułwob
 all wielu, digesty, institute w 12 skleci roz-
 g'lowane. jakże one są poważniejsze o institute,
 nauki,